Europeiska unionens officiella tidning

SV
C-serien

C/2026/3896

20.7.2026

KOMMISSIONENS TILLKÄNNAGIVANDE

Vägledande dokument [1] för förordning (EU) 2023/1115 om avskogningsfria produkter [2]

(C/2026/3896)

Innehållsförteckning

Sida

1. DEFINITIONER AV ”UTSLÄPPANDE PÅ MARKNADEN”, ”TILLHANDAHÅLLANDE PÅ MARKNADEN” OCH ”EXPORT” 3
   - (a) Utsläppande på marknaden 4
   - (b) Tillhandahållande på marknaden 4
   - (c) Export 5
2. DEFINITIONER AV ”VERKSAMHETSUTÖVARE”, ”VERKSAMHETSUTÖVARE I SENARE LED”, ”MIKRO- ELLER SMÅSKALIG PRIMÄR VERKSAMHETSUTÖVARE” OCH ”HANDLARE” 5
   - a) Verksamhetsutövare 5
   - b) Mikro- eller småskalig primär verksamhetsutövare 7
   - c) Verksamhetsutövare i senare led 7
   - d) Handlare 7
3. DATUM FÖR IKRAFTTRÄDANDE OCH TIDSFRISTER FÖR TILLÄMPNING 8
4. TILLBÖRLIG AKTSAMHET 10
   - (a) Riskbedömning och riskreducering (artiklarna 10 och 11) 11
   - (b) Försumbar risk 12
   - (c) Mikro- eller småskaliga primära verksamhetsutövares skyldigheter 12
   - (d) Skyldigheter för verksamhetsutövare i senare led och handlare 13
   - (e) Förenklade krav på tillbörlig aktsamhet, dvs. införskaffande av råvaror som har sin härkomst i lågrisländer 13
   - (f) Samspel med direktivet om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet och förordningen om tvångsarbete 14
5. FÖRTYDLIGANDE AV ”LEVERANSKEDJANS KOMPLEXITET” 14
6. LAGENLIGHET 15
   - (a) Tillämplig lagstiftning i produktionslandet 15
   - (b) Tillbörlig aktsamhet i fråga om lagenlighet 17
7. PRODUKTDEFINITION 19
   - (a) Förtydligande – Förpackningar och förpackningsmaterial 19
   - (b) Förtydligande – Avfall och återvunna och materialåtervunna produkter 20
8. REGELBUNDET UNDERHÅLL AV ETT SYSTEM FÖR TILLBÖRLIG AKTSAMHET 22
9. SAMMANSATTA PRODUKTER 22
10. ROLLEN FÖR CERTIFIERINGAR OCH SYSTEM SOM KONTROLLERAS AV TREDJE PART VID RISKBEDÖMNING OCH RISKREDUCERING 24
    - (a) Rollen för certifieringar och system som kontrollerats av tredje part 24
    - (b) Bakgrundsinformation 26

[1] Ingenting i detta vägledande dokument ersätter direkta hänvisningar till de instrument som beskrivs, och kommissionen åtar sig inte något ansvar för förlust eller skada som orsakats av fel eller påståenden i dokumentet. Endast domstolen kan avge slutliga domar om avskogningsförordningens tolkning.

[2] EUT L 150, 9.6.2023, s. 206. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1115/oj.

11. JORDBRUKSANVÄNDNING 27
1. Inledning 27
2. Förtydligande av omvandling av skog till mark för andra ändamål än jordbruksanvändning 28
3. Definition av ”skog” 29
4. Definition av ”jordbruksanvändning” och undantag 30
(a) Förtydligande av jordbruksändamål 30
(b) Förtydligande av den övervägande markanvändningen 31
(c) Definition av ”jordbruksplantering” 32
(d) Förtydligande av ”skogsjordbrukssystem” 32
5. Förtydligande av markanvändning vid flera typer av markanvändning i samma område och användning av fastighetsregister och registerkartor 33

INLEDNING

I artikel 15.5 i förordning (EU) 2023/1115 om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010 (avskogningsförordningen) fastställs att kommissionen får utarbeta riktlinjer för att underlätta ett harmoniserat genomförande av förordningen.

Detta vägledande dokument syftar till att tillhandahålla information om vissa aspekter av avskogningsförordningen. Det varken ersätter, kompletterar eller ändrar bestämmelserna i avskogningsförordningen, som fastställer de rättsliga skyldigheterna. Det bör inte beaktas separat. Det ska användas jämfört med lagstiftningen och inte som en ”fristående” referens.

Det är dock ett användbart referensmaterial för alla som måste följa avskogningsförordningen, eftersom det ytterligare klargör särskilda delar av lagstiftningstexten och därmed kan vägleda verksamhetsutövare och handlare. Det kan också vägleda nationella behöriga myndigheter och tillsynsorgan samt nationella domstolar i arbetet med att genomföra och verkställa avskogningsförordningen.

De frågor som behandlas i detta vägledande dokument har diskuterats och utretts i samarbete med utsedda företrädare för medlemsstaterna. Ytterligare frågor kan tas upp för behandling när det finns mer erfarenhet av att tillämpa avskogningsförordningen. I ett sådant fall kommer dokumentet att revideras i enlighet med detta.

För samtliga frågor som behandlas i detta vägledande dokument bör noteras att definitionerna i avskogningsförordningen enligt skäl 43 bygger på det arbete som utförts av FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO), Mellanstatliga panelen för klimatförändringar (IPCC), FN:s miljöprogram (Unep) och Internationella naturvårdsunionen (IUCN).

Den tredje utgåvan av vägledningen ökar tydligheten, bland annat hos tidsplanerna för tillämpning och hos precisionen i bestämmelserna för verksamhetsutövare och handlare, vilket underlättar ett enkelt och effektivt förfarande för tillbörlig aktsamhet och spårbarhet. Den bör läsas tillsammans med vanliga frågor (FAQ) som ger ytterligare exempel och förtydliganden rörande frågor från många olika intressenter.

Proportionalitetsprincipen är en av de allmänna principer i unionsrätten som är tillämplig på tolkning och efterlevnad av unionslagstiftningen ([3]), vilket inbegriper medlemsstaternas verkställighet av bestämmelserna i unionsakter, varvid även bestämmelserna i fördraget ska beaktas.

1. DEFINITIONER AV ”UTSLÄPPANDE PÅ MARKNADEN”, ”TILLHANDAHÅLLANDE PÅ MARKNADEN” OCH ”EXPORT”

Tillämplig lagstiftning:

Avskogningsförordningen – Artikel 2 – Definitioner; artikel 4 – verksamhetsutövarnas skyldigheter, artikel 4a – förenklat system för mikro- eller småskaliga primära verksamhetsutövare, artikel 5 – verksamhetsutövare i senare leds och handlares skyldigheter,

De skyldigheter för verksamhetsutövare som är tillämpliga enligt artiklarna 4 och 4a och de skyldigheter för verksamhetsutövare i senare led som är tillämpliga enligt artikel 5 gäller när relevanta produkter är avsedda att släppas ut respektive ”släpps ut på marknaden” eller ”exporteras”. De skyldigheter för handlare som är tillämpliga enligt artikel 5 gäller när relevanta råvaror eller relevanta produkter är avsedda att tillhandahållas respektive ”tillhandahålls på marknaden”.

I infografiksamlingen för leveranskedjor som omfattas av avskogningsförordningen finns en översikt över scenarier som förklarar de skyldigheter som verksamhetsutövare, verksamhetsutövare i senare led och handlare åläggs när de släpper ut eller tillhandahåller relevanta produkter på unionsmarknaden eller exporterar relevanta produkter från unionsmarknaden.

([3]) Mer information om genomförandet finns under vanliga frågor (FAQ) på följande webbplats: Deforestation Regulation implementation – European Commission (europa.eu).

a) **Utsläppande på marknaden**

Enligt artikel 2.16 sker ett ”utsläppande på marknaden” av en relevant råvara eller relevant produkt när den tillhandahålls på unionsmarknaden **för första gången**. Relevanta råvaror eller relevanta produkter som redan har släppts ut på unionsmarknaden omfattas inte här. Begreppet ”utsläppande på marknaden” avser varje enskild relevant råvara eller produkt, inte en produkttyp, oavsett om den tillverkats som en enskild enhet eller en serie.

b) **Tillhandahållande på marknaden**

Enligt artikel 2.18 sker ett ”tillhandahållande på marknaden” av en relevant produkt när den **levereras**

— **på unionsmarknaden för distribution, förbrukning eller användning**, vilket innebär att den relevanta produkten eller råvaran måste vara fysiskt på plats i EU, antingen efter att ha avverkats eller producerats i EU eller efter att ha importerats till EU och hänförts till tullförfarandet för ”övergång till fri omsättning”; relevanta produkter som importeras till EU erhåller inte status som ”unionsvaror” innan de har förts in i unionens tullområde och övergått till fri omsättning genom tullen; relevanta produkter som hänförts till andra tullförfaranden än ”övergång till fri omsättning” (t.ex. tullagerförfarande, förfarande för aktiv förädling, förfarande för tillfällig införsel och förfarande för transitering) anses inte ha släppts ut på marknaden enligt avskogningsförordningen,

och

— **i samband med kommersiell verksamhet**, vilket innebär en verksamhet som äger rum i ett affärsrelaterat sammanhang i enlighet med definitionen i artikel 2.19; kommersiell verksamhet kan vara mot betalning eller vara gratis, både leverans till icke-kommersiella konsumenter och verksamhet där ingen betalning sker i gengäld omfattas av avskogningsförordningen (t.ex. vid gåvor eller ideell verksamhet); genom avskogningsförordningen införs emellertid inga krav på icke-kommersiella konsumenter, eftersom privat användning och förbrukning inte omfattas av avskogningsförordningen.

”**Tillhandahållande på marknaden**” bör därmed uppfattas förekomma när en handlare levererar relevanta produkter på unionsmarknaden både i) för distribution, förbrukning eller användning och ii) i samband med sin kommersiella verksamhet.

”**Utsläppande på marknaden**” bör därmed uppfattas förekomma när en verksamhetsutövare tillhandahåller en relevant produkt på unionsmarknaden i) för distribution, förbrukning eller användning, ii) för första gången och iii) i samband med sin kommersiella verksamhet.

De kombinerade definitionerna av ”verksamhetsutövare”, ”mikro- eller småskalig primär verksamhetsutövare”, ”verksamhetsutövare i senare led” (artikel 2.15, 2.15a och 2.15b i avskogningsförordningen) och ”i samband med kommersiell verksamhet” (artikel 2.19 i avskogningsförordningen) innebär att varje person som släpper ut en relevant produkt på marknaden

a) för distribution till kommersiella eller icke-kommersiella konsumenter, exempelvis till försäljning eller gratis,

b) för bearbetningssyften, eller

c) för användning i sin egen affärsverksamhet

omfattas av avskogningsförordningen.

”**Relevanta produkter som förs in på marknaden**” bör därmed uppfattas som att relevanta produkter samtidigt

— deklareras för att hänföras till tullförfarandet för ”övergång till fri omsättning”, eftersom de är avsedda att släppas ut på unionsmarknaden; endast produkter som övergått till fri omsättning genom tullen ska betraktas som utsläppta på unionsmarknaden; andra tullförfaranden än ”övergång till fri omsättning” (t.ex. tullagerförfarande, förfarande för aktiv förädling, förfarande för tillfällig införsel osv.) omfattas inte av avskogningsförordningen,

och

— är avsedda att släppas ut på unionsmarknaden, dvs. tillhandahållas i samband med kommersiell verksamhet,

— Produkter som är avsedda direkt för privat användning eller förbrukning (konsument till konsument) inom unionens tullområde (t.ex. vid individuell införsel av sådana produkter från en resa utanför EU för privat användning eller förbrukning) omfattas inte av avskogningsförordningen.

c) **Export**

Enligt artikel 2.37 avses med ”export” det tullförfarande för export som anges i artikel 269 i förordning (EU) nr 952/2013 ([4]) och åsyftar unionsvaror som ska föras ut ur unionens tullområde.

I artikel 269 i förordning (EU) nr 952/2013 fastställs att förfarandet för export inte ska tillämpas på följande: a) Varor som hänförs till förfarandet för passiv förädling. b) Varor som förs ut ur unionens tullområde efter att ha hänförts till förfarandet för slutanvändning. c) Mervärdesskattebefriade eller punktskattebefriade varor som levereras till luftfartyg eller fartyg, oavsett luftfartygets eller fartygets destination, och för vilka leveransbevis krävs. d) Varor som hänförs till förfarandet för intern transitering. e) Varor som tillfälligt befordras ut ur unionens tullområde i enlighet med artikel 155.

Återexport enligt artikel 270 i förordning (EU) nr 952/2013 omfattas inte av avskogningsförordningen. Återexport innebär i detta avseende att den relevanta råvaran eller relevanta produkten inte har erhållit status som ”unionsvara” och förs ut ur unionens tullområde efter ingivande av t.ex. en deklaration om återexport.

”Relevanta produkter som förs ut ur marknaden” bör därmed uppfattas som att relevanta produkter deklareras för att hänföras till tullförfarandet för ”export” i samband med kommersiell verksamhet.

2. DEFINITIONER AV ”VERKSAMHETSUTÖVARE”, ”VERKSAMHETSUTÖVARE I SENARE LED”, ”MIKRO- ELLER SMÅSKALIG PRIMÄR VERKSAMHETSUTÖVARE” OCH ”HANDLARE”

Tillämplig lagstiftning:

Avskogningsförordningen – Artikel 2 – Definitioner; Artikel 7 – Utsläppande på marknaden när verksamhetsutövaren är etablerad i tredjeland

Vid fastställandet av huruvida en fysisk eller juridisk person är en verksamhetsutövare, en verksamhetsutövare i senare leda eller en handlare måste bedömas för varje relevant produkt. Om personen i fråga släpper ut flera relevanta produkter på marknaden, exporterar dessa och/eller tillhandahåller dessa på marknaden kan denne inneha flera roller samtidigt, beroende på sin ställning i leveranskedjan för varje produkt.

a) **Verksamhetsutövare**

Enligt artikel 2.15 är en **verksamhetsutövare** en fysisk eller juridisk person

— som släpper ut relevanta produkter på marknaden eller exporterar dem

— i samband med kommersiell verksamhet. och

— som inte är en verksamhetsutövare i senare led.

För att möjliggöra en enhetlig identifiering av verksamhetsutövare kan deras roll särskiljas efter hur deras relevanta produkter släpps ut på unionsmarknaden, vilket varierar beroende på om de produceras inom eller utanför EU.

— För relevanta produkter som i enlighet med artikel 2.14 produceras **inom EU** är verksamhetsutövaren vanligtvis den person som distribuerar produkterna när de har producerats.

([4]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (EUT L 269, 10.10.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

— För relevanta råvaror eller relevanta produkter som produceras **utanför EU** gäller följande:

  — Verksamhetsutövare är i allmänhet den person som agerar som importör när de relevanta råvarorna eller relevanta produkterna deklareras för att hänföras till tullförfarandet för ”övergång till fri omsättning”. Importör är den person som anges i det relevanta dataelementet i tulldeklarationen, i tillämpliga fall

    — ”importör” i dataelement 13 04 000 000 (bilaga B till delegerad förordning (EU) 2015/2446 ([5])),

    — dataelement DE 3/15 i en tidigare version av EU:s tulldatamodell (EUCDM),

    — ”mottagare” i fält 8 i det administrativa enhetsdokumentet.

  — I de fall där den person som agerar som importör när de relevanta råvarorna eller relevanta produkterna deklareras för att hänföras till tullförfarandet för ”övergång till fri omsättning” inte är etablerad i EU anses den första fysiska eller juridiska person som är etablerad i EU och som tillhandahåller de relevanta produkterna på marknaden samtidigt vara verksamhetsutövare, dvs. även om vederbörande inte är verksamhetsutövare enligt definitionen i artikel 2.15 eller 2.15a omfattas denne av verksamhetsutövarnas skyldigheter i enlighet med artikel 7. Detta krav tillkommer utöver den skyldighet som åligger verksamhetsutövare som är etablerade utanför unionen och syftar till att säkerställa att det alltid finns en ansvarig etablerad aktör i EU;

  — När en relevant produkt hänförs till tullförfarandet för ”övergång till fri omsättning” och levereras direkt till en slutkonsument (t.ex. vid försäljning online eller distansförsäljning) betraktas konsumenten (dvs. en fysisk person som agerar för ändamål som ligger utanför dennes handels-, affärs-, hantverks- eller yrkesverksamhet) aldrig som en verksamhetsutövare i den mening som avses i avskogningsförordningen, inte heller om denna person anges som ”importör” i tulldeklarationen. Verksamhetsutövaren är den person som faktiskt levererar produkten i samband med kommersiell verksamhet i den mening som avses i artikel 2.18 och 2.19, t.ex. en tillverkare, en säljare, en återförsäljare online eller ett logistikföretag. Mer information om e-handelns särdrag finns i vanliga frågor (FAQ).

— För relevanta produkter som **importeras** till EU är definitionen av ”verksamhetsutövare” oberoende av produktens överlåtelse och andra avtalsarrangemang.

— Om en **inhemsk** produkt släpps ut på marknaden är verksamhetsutövaren normalt den person som äger råvaran eller produkten vid försäljningstillfället, men detta kan bero på de enskilda omständigheterna i avtalet. Om en person ingår ett avtal genom vilket den ger den andra avtalsparten tillstånd att producera en relevant råvara, ska den avtalspart som utför produktionen betraktas som aktör om denne direkt och automatiskt blir ägare till produkten genom själva produktionen (t.ex. vid trädens avverkning eller vid kalvens födelse). Detta är inte fallet om det i tillämplig nationell lagstiftning eller i avtalet föreskrivs att den fysiska eller juridiska personen, efter produktionen, överför äganderätten till den andra avtalsparten (se dom av den 21 november 2024 i mål C-370/23 ([6])).

— För relevanta produkter som **exporteras** från unionen är verksamhetsutövaren vanligtvis den person som agerar som exportör när de relevanta produkterna deklareras för att hänföras till tullförfarandet för export. Exportör är den person som anges i det relevanta dataelementet i tulldeklarationen, i tillämpliga fall

  — ”exportör” i dataelement 13 01 000 000 (bilaga B till delegerad förordning (EU) 2015/2446),

  — dataelement DE 3/1 i en tidigare version av EU:s tulldatamodell (EUCDM),

  — ”avsändare/exportör” i fält 2 i det administrativa enhetsdokumentet.

([5]) Kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/2446 av den 28 juli 2015 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 vad gäller närmare regler avseende vissa bestämmelser i unionens tullkodex (EUT L 343, 29.12.2015, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2015/2446/oj).

([6]) ECLI:EU:C:2024:972.

Tjänsteleverantörer som erbjuder logistiktjänster eller tekniska stödtjänster, till exempel speditörer, agenter eller tullombud, som inte har äganderätt eller liknande rättigheter till de produkter som de hanterar, är varken ”verksamhetsutövare” eller ”handlare” enligt förordningen, om de inte släpper ut eller tillhandahåller produkter på marknaden eller exporterar produkter.

Verksamhetsutövarnas roll och skyldigheter förklaras mer ingående med hjälp av scenarierna i infografiksamlingen för leveranskedjor som omfattas av avskogningsförordningen och i vanliga frågor (FAQ).

b) **Mikro- eller småskalig primär verksamhetsutövare**

Enligt artikel 2.15a är en **mikro- eller småskalig primär verksamhetsutövare** en fysisk person eller ett mikroföretag eller ett litet företag i den mening som avses i artikel 3.1 respektive 3.2 första stycket i direktiv 2013/34/EU, oavsett dess juridiska form, som är etablerad i ett land som klassificeras som lågriskland i enlighet med artikel 29 i avskogningsförordningen,

i) som direkt släpper ut relevanta produkter på marknaden eller exporterar relevanta produkter

ii) som denne själv har odlat, avverkat, erhållit från eller hållit på relevanta markområden eller, när det gäller nötkreatur, på anläggningar som är belägna i det landet,

iii) i samband med kommersiell verksamhet.

Detta inbegriper verksamhetsutövare som överskrider gränsvärdena för åtminstone två av de tre kriterier som anges i artikel 3.1 eller 3.2 första stycket i direktiv 2013/34/EU, men som kan visa att de delar av deras balansomslutning, nettoomsättning och det genomsnittliga antal anställda under räkenskapsåret som hänför sig till de relevanta råvarorna och de relevanta produkterna inte överskrider gränsvärdena för åtminstone två av tre av dessa kriterier.

Termen ”mikro- eller småskalig primär verksamhetsutövare” är en underkategori av ”verksamhetsutövare”, som definieras i artikel 2.15. I denna vägledning ska alla hänvisningar till ”verksamhetsutövare”, om inte annat anges, antas omfatta även mikro- eller småskaliga primära verksamhetsutövare.

Rollen och skyldigheterna för mikro- eller småskaliga primära verksamhetsutövare förklaras mer ingående med hjälp av scenarierna i infografiksamlingen för leveranskedjor som omfattas av avskogningsförordningen och i vanliga frågor (FAQ).

c) **Verksamhetsutövare i senare led**

Enligt artikel 2.15b är en **verksamhetsutövare i senare led** en fysisk eller juridisk person som

— släpper ut relevanta produkter på marknaden eller exporterar relevanta produkter som har producerats med användning av relevanta produkter,

— vilka samtliga omfattas av en förklaring om tillbörlig aktsamhet eller av en förenklad deklaration,

— i samband med kommersiell verksamhet.

En verksamhetsutövare i senare led är därför någon som släpper ut en relevant produkt på marknaden eller exporterar en relevant produkt som har producerats med användning av andra relevanta produkter, vilka samtliga omfattas av en förklaring om tillbörlig aktsamhet eller av en förenklad deklaration. I typfallet innebär detta att man på marknaden släpper ut en relevant produkt som klassificeras med ett nytt HS-nummer och som har producerats med användning av andra relevanta produkter (t.ex. komponenter eller råvaror) som redan omfattas av en förklaring om tillbörlig aktsamhet eller en förenklad deklaration. När det gäller export avgörs rollen för verksamhetsutövaren i senare led av huruvida det rör sig om export av en relevant produkt som tidigare omfattades av en förklaring om tillbörlig aktsamhet eller en förenklad deklaration eller export av en relevant produkt som producerats med användning av andra relevanta produkter (t.ex. komponenter eller råvaror) som tidigare omfattades av en förklaring om tillbörlig aktsamhet eller en förenklad deklaration.

Exempelvis skulle en chokladtillverkare som köper in kakaobönor (HS-nummer 1801 00, som omfattas av avskogningsförordningen) på unionsmarknaden och därefter tillverkar chokladkakor (HS-nummer 1806, som omfattas av avskogningsförordningen) och släpper ut dessa på unionsmarknaden eller exporterar dem anses vara en verksamhetsutövare i senare led.

Rollen och skyldigheterna för verksamhetsutövare i senare led förklaras mer ingående med hjälp av scenarierna i infografiksamlingen för leveranskedjor som omfattas av avskogningsförordningen och i vanliga frågor (FAQ).

d) **Handlare**

— Enligt artikel 2.17 är en **handlare** varje person i leveranskedjan som inte är verksamhetsutövare eller verksamhetsutövare i senare led och som tillhandahåller relevanta produkter på marknaden

— i samband med kommersiell verksamhet.

En handlare är därmed varje juridisk person som inte omfattas av definitionerna av verksamhetsutövare eller verksamhetsutövare i senare led (se ovan) och som inte släpper ut utan endast tillhandahåller en produkt på marknaden, i enlighet med definitionen i artikel 2.18.

Handlarnas roll och skyldigheter förklaras mer ingående med hjälp av scenarierna i infografiksamlingen för leveranskedjor som omfattas av avskogningsförordningen och i vanliga frågor (FAQ).

3. DATUM FÖR IKRAFTTRÄDANDE OCH TIDSFRISTER FÖR TILLÄMPNING

Tillämplig lagstiftning:

Avskogningsförordningen – Artikel 1.2 – Innehåll och tillämpningsområde, artikel 37 – Upphävande, artikel 38 – Ikraftträdande och tillämpningsdatum

Avskogningsförordningen trädde i kraft den 29 juni 2023. De flesta skyldigheter som åligger verksamhetsutövare, verksamhetsutövare i senare led och handlare, och de behöriga myndigheterna, inbegripet dem som anges i artiklarna 3–13, 16–24, 26 samt 31 och 32, gäller från och med **den 30 december 2026**, i enlighet med förordning (EU) 2025/2650 ([7]) som ändrar avskogningsförordningens bestämmelser rörande tillämpningsdatumet.

För verksamhetsutövare som etablerat sig som **mikroföretag eller små företag** senast den 31 december 2024 (i enlighet med artikel 3.1 respektive 3.2 första stycket i direktiv 2013/34/EU) är skyldigheterna i artiklarna 3–13, 16–24, 26, 31 och 32 tillämpliga från och med den **30 juni 2027**, med undantag för de produkter som omfattas av bilagan till förordning (EU) nr 995/2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden ([8]) (*timmerförordningen*). Detta innebär att det finns en **övergångsperiod** mellan avskogningsförordningens ikraftträdandedatum (den 29 juni 2023) och tillämpningsdatum (den 30 december 2026, uppskjutet till den 30 juni 2027 för små företag eller mikroföretag som etablerat sig senast den 31 december 2024) under vilken verksamhetsutövare och handlare som släpper ut eller tillhandahåller relevanta råvaror och produkter på unionsmarknaden, eller exporterar dem därifrån, undantas från de huvudsakliga skyldigheterna enligt avskogningsförordningen.

Följande bestämmelser gäller för alla råvaror och därmed förknippade relevanta produkter, **med undantag för sådant timmer och sådana träprodukter som omfattas av bilagan till timmerförordningen** (detaljerade förklaringar finns i dokumentet med vanliga frågor (FAQ), avsnitt 9):

— Om en relevant råvara eller relevant produkt släpps ut på marknaden under den övergångsperiod som är tillämplig för respektive verksamhetsutövare åläggs verksamhetsutövaren inte de skyldigheter som fastställs i avskogningsförordningen.

— Relevanta produkter som släpps ut eller tillhandahålls på marknaden av verksamhetsutövare i senare led eller handlare efter tillämpningsdatumet och som helt och hållet har framställts av råvaror eller produkter som släppts ut på marknaden under övergångsperioden omfattas inte heller av skyldigheterna i avskogningsförordningen. Detta innebär även att det uppskjutna tillämpningsdatumet för **verksamhetsutövare som är små företag och mikroföretag** (den 30 juni 2027) i samband med utsläppande på marknaden också undantar verksamhetsutövare i senare led och handlare längre ned i leveranskedjan som handlar med dessa produkter eller deras härledda produkter från skyldigheterna i avskogningsförordningen.

— I de fall som beskrivs ovan begränsas verksamhetsutövarnas skyldighet till kravet att samla in tillräckligt entydig och verifierbar bevisning för att styrka att den relevanta produkten ursprungligen släpptes ut på marknaden före avskogningsförordningens (uppskjutna) tillämpningsdatum.

— För **delar av en relevant härledd produkt** som har producerats med hjälp av andra relevanta produkter som släppts ut på marknaden från och med den 30 december 2026 (eller från och med den 30 juni 2027 i fallet med mikroföretag eller små företag) omfattas både verksamhetsutövare och verksamhetsutövare i senare led som släpper ut dessa på marknaden och handlare av de standardskyldigheter som fastställs i avskogningsförordningen, trots att vissa andra delar kan omfattas av övergångsperioden.

([7]) EUT L, 2025/2650, 23.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2650/oj.
([8]) OJ L 295, 12.11.2010, p. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/995/oj.

Enligt **artikel 1.2 i avskogningsförordningen** ska avskogningsförordningen inte tillämpas om de relevanta produkterna **producerats** före den 29 juni 2023. Den tidpunkt och plats som avses för produktionen är den relevanta råvarans produktionsdatum och produktionsplats, vilket gäller både för råvarorna och för de härledda produkterna. I de flesta fall är produktionsdatumet den tidpunkt då råvaran avverkades, med undantag för **nötkreaturprodukter**, för vilka den relevanta tidpunkten för produktionen är den dag då nötkreaturen föds.

Tabellen nedan visar tillämplig lagstiftning för relevanta produkter som omfattas av förordning (EU) 2023/1115, med undantag för det timmer och de träprodukter som omfattas av bilagan till timmerförordningen:

		Datum för utsläppande av relevant råvara eller relevant produkt på EU-marknaden	
Relevant produkt	Produktionsdatum för den relevanta råvaran	Före den 30 december 2026 och före den 30 juni 2027 för verksamhetsutövare som är mikroföretag eller små företag	Från och med den 30 december 2026 för stora och medelstora företag och från och med den 30 juni 2027 för verksamhetsutövare som är mikroföretag eller små företag
de produkter av nötkreatur, kakao, kaffe, oljepalm, gummi och soja som förtecknas i bilaga I till förordning (EU) 2023/1115	Före den 29 juni 2023	Förordning (EU) 2023/1115 (avskogningsförordningen) är inte tillämplig	Förordning (EU) 2023/1115 (avskogningsförordningen) är inte tillämplig
	Från och med den 29 juni 2023	Förordning (EU) 2023/1115 (avskogningsförordningen) är inte tillämplig	**Förordning (EU) 2023/1115 (avskogningsförordningen) är tillämplig**
de produkter av trä som förtecknas i bilaga I till förordning (EU) 2023/1115 och som inte förtecknas i bilagan till förordning (EU) nr 995/2010 (timmerförordningen)	Före den 29 juni 2023	Förordning (EU) 2023/1115 (avskogningsförordningen) är inte tillämplig	Förordning (EU) 2023/1115 (avskogningsförordningen) är inte tillämplig
	Från och med den 29 juni 2023	Förordning (EU) 2023/1115 (avskogningsförordningen) är inte tillämplig	**Förordning (EU) 2023/1115 (avskogningsförordningen) är tillämplig**

För det **timmer och de träprodukter** som omfattas av bilagan till timmerförordningen gäller följande särskilda bestämmelser, i enlighet med artikel 37.3 i avskogningsförordningen:

— För det timmer och de träprodukter som producerats (avverkats) före den 29 juni 2023 och

  — som släpps ut på marknaden före den 30 december 2026, måste de uppfylla bestämmelserna i timmerförordningen, om de härledda produkterna inte omfattas av bilagan till timmerförordningen, skulle de produkterna vara undantagna från timmerförordningen och avskogningsförordningen,

  — som släpps ut på marknaden från och med den 30 december 2026 till och med den 31 december 2029, produkterna omfattas fortfarande av bestämmelserna i timmerförordningen, om de omfattas av bilagan till timmerförordningen (se ovan),

  — som släpps ut på marknaden från och med den 31 december 2029 måste uppfylla kraven i artikel 3 i avskogningsförordningen.

— För det timmer och de träprodukter som producerats från och med den 29 juni 2023 till och med den 30 december 2026 och

  — som släpps ut på marknaden före den 30 december 2026, måste de uppfylla bestämmelserna i timmerförordningen, om de härledda produkterna inte omfattas av bilagan till timmerförordningen, skulle de produkterna vara undantagna från timmerförordningen och avskogningsförordningen,

  — som släpps ut på marknaden från och med den 30 december 2026, måste de produkterna och deras härledda produkter uppfylla bestämmelserna i avskogningsförordningen.

— Det timmer och de träprodukter som produceras (avverkas) från och med den 30 december 2026 måste uppfylla bestämmelserna i avskogningsförordningen.

Tabellen nedan visar tillämplig lagstiftning för de träprodukter som omfattas av bilagan till förordning (EU) nr 995/2010:

		Datum för utsläppande av relevant råvara eller relevant produkt på EU-marknaden		
Relevant produkt	Produktionsdatum	Före den 30 december 2026	Från och med den 30 december 2026 till och med den 30 december 2029	Från och med den 31 december 2029
Timmer och träprodukter förtecknade i bilagan till förordning (EU) nr 995/2010 (timmerförordningen)	Före den 29 juni 2023	Förordning (EU) nr 995/2010 (timmerförordningen)	Förordning (EU) nr 995/2010 (timmerförordningen)	**Förordning (EU) 2023/1115 (avskogningsförordningen)**
	Från och med den 29 juni 2023	Förordning (EU) nr 995/2010 (timmerförordningen)	**Förordning (EU) 2023/1115 (avskogningsförordningen)**	**Förordning (EU) 2023/1115 (avskogningsförordningen)**

Förtydligande fråga och svar: Krävs det att pappersprodukter som släpps ut på marknaden från och med den 30 december 2026 men som tillverkats av timmer som avverkats och släppts ut på marknaden mellan den 29 juni 2023 och den 30 december 2026 har en förklaring om tillbörlig aktsamhet eller en förenklad deklaration?

I sådana fall måste det avverkade timret och de produkter som tillverkats av det timret vara förenliga med timmerförordningen. De behöver inte ha en förklaring om tillbörlig aktsamhet eller en förenklad deklaration, eftersom detta krav gäller för produkter som omfattas av avskogningsförordningen.

4. **TILLBÖRLIG AKTSAMHET**

Tillämplig lagstiftning:

Avskogningsförordningen – artikel 2.26 – Definitioner, artiklarna 4, 4a och 5 – verksamhetsutövare i senare leds och handlares skyldigheter, artikel 8 – Tillbörlig aktsamhet, artikel 9 – Informationskrav, artikel 10 – Riskbedömning

Enligt artikel 4.1 ska **alla** verksamhetsutövare, inbegripet mikro- eller småskaliga primära verksamhetsutövare och verksamhetsutövare som omfattas av förenklade krav på tillbörlig aktsamhet enligt artikel 13, visa tillbörlig aktsamhet i enlighet med artikel 8 innan de släpper ut relevanta produkter på marknaden eller exporterar dessa, i syfte att visa att de relevanta produkterna uppfyller kraven i artikel 3. För att göra detta, och i enlighet med artikel 12.1, ska verksamhetsutövare inrätta och uppdatera förfaranden och åtgärder, dvs. ett ”system för tillbörlig aktsamhet”.

Enligt kraven på tillbörlig aktsamhet i artikel 8 ska verksamhetsutövare

— samla in information, handlingar och, i förekommande fall, uppgifter från varje enskild leverantör om de relevanta produkter som omfattas av avskogningsförordningen (förtecknade i bilaga I) i enlighet med artiklarna 8 och 9,

— verifiera och analysera denna information tillsammans med annan tillhörande information, och på grundval av detta göra en **riskbedömning** i enlighet med artikel 10, samt

— vidta **riskreducerande åtgärder** i enlighet med artikel 11, såvida inte den riskbedömning som gjorts i enlighet med artikel 10 visar att det inte finns någon eller att det endast finns en försumbar risk att de relevanta produkterna inte uppfyller kraven.

Verksamhetsutövare är skyldiga att utföra en grundlig granskning och analys av sin egen affärsverksamhet, vilket kräver insamling av den information, de uppgifter och de handlingar som behövs för att uppfylla informationskraven i artikel 9 och analysera dessa som en del av riskbedömningen (artikel 10), samt vid behov vidta riskreducerande åtgärder (artikel 11), såvida inte risken för bristande efterlevnad bedöms vara försumbar.

Alla verksamhetsutövare, inbegripet mikro- eller småskaliga primära verksamhetsutövare och verksamhetsutövare som omfattas av förenklade krav på tillbörlig aktsamhet enligt artikel 13, är skyldiga att efterleva informationskraven i artikel 9.

Verksamhetsutövare, inbegripet mikro- eller småskaliga primära verksamhetsutövare, som släpper ut relevanta produkter på marknaden eller exporterar relevanta produkter som producerats i lågrisländer och som omfattas av de förenklade kraven på tillbörlig aktsamhet enligt artikel 13 behöver inte uppfylla skyldigheterna enligt artiklarna 10 och 11 för att uppnå en försumbar risk, såvida inte verksamhetsutövarna mottar eller får kännedom om information som tyder på en risk för att en relevant produkt som de avser att släppa ut på marknaden eller exportera inte uppfyller kraven i förordningen. Se leden c och e för mer information.

a) **Riskbedömning och riskreducering (artiklarna 10 och 11)**

Verksamhetsutövare som är skyldiga att göra en riskbedömning och vidta riskreducerande åtgärder i enlighet med artiklarna 10 och 11 måste ange vilka av de riskbedömningskriterier i sitt system för tillbörlig aktsamhet i enlighet med artikel 10.2 som de beaktar för de relevanta produkter som de avser att släppa ut på eller exportera från unionsmarknaden. Därför måste riskbedömningskriterierna vara anpassade till de relevanta produkter som verksamhetsutövaren avser släppa ut på eller exportera från marknaden.

Uppgiftsinsamlingen, riskbedömningen och riskreduceringen måste vara orsakssambandsrelaterade och återspegla särdragen för såväl verksamhetsutövarens affärsverksamhet som leveranskedjorna för de relevanta produkterna.

I artikel 10.2 fastställs den ytterligare tillhörande information som behövs för att bedöma risknivån, såsom skogarnas tillstånd i produktionslandet.

Om produkterna framställs med råvaror som härrör från flera källor eller geolokaliseringar, måste risken bedömas för varje källa eller geolokalisering.

På grundval av de insamlade uppgifterna måste noggrant definierade riskanalysuppgifter utföras och riskkategorier fastställas liksom de riskreducerande åtgärder som är nödvändiga i samband med dessa. Risknivån kan endast bedömas från fall till fall av verksamhetsutövarna, eftersom den beror på flera faktorer.

Det finns olika sätt att genomföra riskbedömningen, men verksamhetsutövaren måste tillämpa kriterierna i artikel 10.2 för varje relevant produkt. Detta bör inbegripa följande frågor och beaktanden:

— *Var är produkten producerad?*

Vilken är den tilldelade risknivån för produktionslandet eller delar därav, i enlighet med artikel 29 ([9])? Hur stor andel skogsareal och hur stor förekomst av (andel) skogsförstörelse eller avskogning har produktionslandet eller delar därav? Hur stor förekomst av (andel) olaglig produktion av den relevanta råvaran finns inom landet eller delar därav?

— *Vilka är de produktspecifika riskerna?*

Det finns betydande skillnader i hur de olika relevanta produkter som förtecknas i bilaga I till avskogningsförordningen produceras, vilket påverkar risken för bristande efterlevnad. Vissa produkter innehåller till exempel råvaror som produceras i hundratals separata geolokaliseringar eller genomgår omfattande kemiska eller fysikaliska förfaranden under tillverkningen.

— *Är leveranskedjan komplex?*

Se avsnitt 5 för förtydligande av begreppet ”leveranskedjans komplexitet”.

— *Finns det indikationer på att ett företag i leveranskedjan är delaktigt i praxis som är förbunden med olaglighet, avskogning eller skogsförstörelse?*

Risken är högre att relevanta råvaror eller produkter som köpts från ett företag som har förknippats med olagliga metoder, avskogning eller skogsförstörelse inte uppfyller kraven. Har det framförts några väl underbyggda synpunkter som angår företag i leveranskedjan i enlighet med artikel 31? Har några företag i leveranskedjan överträtt relevanta lagar ([10]) och sanktionerats av staten för överträdelser av sådana lagar?

([9]) Observera att om ingen specifik risknivå har tilldelats anses länder utgöra normal risk.
([10]) De som är förbundna med olaglighet, avskogning och skogsförstörelse.

— *Finns det någon kompletterande information tillgänglig från certifieringssystem eller tredjepartskontrollsystem om efterlevnaden av avskogningsförordningen för företag inom leveranskedjan?*

Se avsnitt 10 för förtydligande av tredjepartskontrollsystemens roll.

— *Har de relevanta produkterna producerats i enlighet med Tillämplig lagstiftning i produktionslandet?*

Tillämplig lagstiftning i produktionslandet definieras i artikel 2.40. Se avsnitt 6 för mer information om krav på lagenlighet.

— *Finns det farhågor gällande produktions- och ursprungslandet eller delar därav på grund av exempelvis korruptionsnivån, allmän förekomst av dokumentations- och uppgiftsförfalskning, bristande brottsbekämpning, kränkningar av internationella mänskliga rättigheter, väpnad konflikt eller förekomst av sanktioner som införts av FN:s säkerhetsråd eller Europeiska unionens råd?*

Dessa farhågor kan undergräva tillförlitligheten i vissa handlingar som påvisar överensstämmelse med tillämplig lagstiftning. Landets korruptionsnivå, affärsriskindex och andra relevanta indikatorer bör därför beaktas.

— *Har alla handlingar för att påvisa efterlevnad av tillämplig lagstiftning tillhandahållits av leverantören, och kan dessa omedelbart verifieras?*

Om alla relevanta dokument är redo och tillgängliga på verksamhetsutövarens begäran, är det mer sannolikt att leveranskedjan är väletablerad och att leverantören är medveten om kraven i avskogningsförordningen.

b) **Försumbar risk**

Begreppet försumbar risk bör tolkas i enlighet med artikel 2.26, vilket innebär att råvarorna eller produkterna, på grundval av en fullständig bedömning av både produktspecifik och allmän information enligt artikel 10, och, vid behov, av tillämpningen av lämpliga riskreducerande åtgärder enligt artikel 11, *inte ger anledning till farhågor* om att de inte uppfyller kraven i artikel 3 a (de ska vara avskogningsfria) och b (de ska ha producerats i enlighet med relevant lagstiftning i produktionslandet).

Förteckningen över riskbedömningskriterier i artikel 10.2 är inte uttömmande. Verksamhetsutövare kan välja att tillämpa ytterligare kriterier om de skulle bidra till att fastställa sannolikheten för att en relevant råvara eller produkt har producerats olagligt eller inte är avskogningsfri, eller om det skulle bidra till att påvisa en lagenlig eller avskogningsfri produktion.

Om riskbedömningen och riskreduceringen visar att något av riskkriterierna påvisar en icke försumbar risknivå bör produkten anses medföra en icke försumbar risk, och verksamhetsutövaren får därmed inte släppa ut den på eller exportera den från unionsmarknaden.

c) **Mikro- eller småskaliga primära verksamhetsutövares skyldigheter**

Mikro- eller småskaliga primära verksamhetsutövare är verksamhetsutövare som omfattas av det förenklade system för skyldigheter som beskrivs i artikel 4a.

I stället för skyldigheten att lämna in en förklaring om tillbörlig aktsamhet är de endast skyldiga att lämna in en förenklad engångsdeklaration i informationssystemet (artikel 4a.2). De får även använda postadressen i stället för den geolokalisering som krävs enligt artikel 9.1 h, på villkor att den tydligt motsvarar den geografiska platsen för markområdena eller, när det gäller nötkreatur, för anläggningen i fråga.

Mikro- eller småskaliga primära verksamhetsutövare är skyldiga att visa tillbörlig aktsamhet i enlighet med artikel 8 och att inrätta och uppdatera förfaranden och åtgärder som säkerställer att de relevanta produkter som de släpper ut på marknaden eller exporterar uppfyller kraven i artikel 3, i enlighet med kravet i artikel 12.1.

Eftersom mikro- eller småskaliga primära verksamhetsutövare per definition får alla sina råvaror från lågrisländer behöver de emellertid inte utföra den riskbedömning och riskreducering som krävs enligt artiklarna 10 och 11, såvida de inte mottar eller får kännedom om relevant information som tyder på en icke försumbar risk för att de relevanta produkterna inte uppfyller kraven (artiklarna 4.4 b och 13.2).

Detta innebär att deras system för tillbörlig aktsamhet i allmänhet skulle bestå av informationsinsamling i enlighet med artikel 9.

d) **Skyldigheter för verksamhetsutövare i senare led och handlare**

De tillämpliga skyldigheterna för **verksamhetsutövare i senare led och handlare** anges i artikel 5 i förordningen. Verksamhetsutövare i senare led och handlare får endast släppa ut eller tillhandahålla relevanta produkter på marknaden eller exportera relevanta produkter om de har den information som krävs enligt artikel 5.3, i huvudsak sina leverantörers och företagskunders identiteter och, när det gäller verksamhetsutövare i senare led eller handlare vars leverantör är en verksamhetsutövare, referensnumren för de förklaringar om tillbörlig aktsamhet eller deklarationsidentifieringsnummer som rör produkterna. Detta följer av artikel 4.7 som kräver att verksamhetsutövare till verksamhetsutövare i senare led och handlare ska meddela referensnumren för de förklaringar om tillbörlig aktsamhet eller, i tillämpliga fall, deklarationsidentifieringsnumren för de relevanta produkterna.

Sammanfattningsvis är verksamhetsutövare i senare led och handlare inte skyldiga att själva visa tillbörlig aktsamhet, de behöver inte lämna in förklaringar om tillbörlig aktsamhet och de behöver inte heller förvissa sig om att tillbörlig aktsamhet iakttagits i tidigare led. De måste emellertid samla in och bevara den information som avses i artikel 5.3 och på begäran lämna ut den till de behöriga myndigheterna.

Dessutom ska verksamhetsutövare i senare led som inte är små och medelstora företag och handlare som inte är små och medelstora företag registrera sig i det informationssystem som avses i artikel 33 innan de släpper ut eller tillhandahåller relevanta produkter på marknaden eller exporterar relevanta produkter (artikel 5.2).

Om verksamhetsutövare i senare led och handlare får kännedom om relevant ny information, inbegripet väl underbyggda synpunkter, krävs enligt artikel 5.5 att de omedelbart informerar de behöriga myndigheterna i de medlemsstater där de släppt ut eller tillhandahållit den relevanta produkten på marknaden samt de verksamhetsutövare i senare led och de handlare som de har levererat den relevanta produkten till. Vid export ska verksamhetsutövare i senare led informera den behöriga myndigheten i produktionslandet.

Dessutom ska verksamhetsutövare i senare led som inte är små och medelstora företag och handlare som inte är små och medelstora företag om väl underbyggda synpunkter har lämnats in kontrollera att tillbörlig aktsamhet har iakttagits och att ingen eller endast en försumbar risk har konstaterats (artikel 5.6). Såvida inte kontrollen visar att det inte finns någon eller endast en försumbar risk för bristande efterlevnad, ska det inte släppa ut eller tillhandahålla relevanta produkter på marknaden eller exportera relevanta produkter.

e) **Förenklade krav på tillbörlig aktsamhet, dvs. införskaffande av råvaror som har sin härkomst i lågriskländer**

Verksamhetsutövare vars råvaror har sin härkomst i lågriskländer måste visa tillbörlig aktsamhet i enlighet med artikel 8, uppfylla informationskraven i artikel 9 och inrätta ett system för tillbörlig aktsamhet i enlighet med artikel 12.

I enlighet med artikel 13 behöver de emellertid **inte** fullgöra skyldigheterna enligt artiklarna 10 och 11, om de har gjort en bedömning

i) av den relevanta leveranskedjans komplexitet och

ii) av risken för kringgående eller risken för blandning med produkter av okänt ursprung, ursprung i högriskländer eller normalriskländer eller delar därav,

och har förvissat sig om att alla relevanta råvaror och produkter som de släpper ut på marknaden eller exporterar har producerats uteslutande i länder eller delar därav som klassificerats som lågriskländer i enlighet med artikel 29 ([11]).

När det gäller förenklad tillbörlig aktsamhet enligt artikel 13 krävs inga ytterligare åtgärder för att bedöma informationen eller reducera risken, såvida inte verksamhetsutövarna, i samband med informationsinsamlingen eller i samband med den bedömning som krävs enligt artikel 13, får kännedom om relevant ny information som tyder på att en relevant produkt som de avser att släppa ut på marknaden eller exportera eventuellt inte uppfyller kraven i förordningen.

Mikro- eller småskaliga primära verksamhetsutövare är i allmänhet inte skyldiga att utföra riskbedömningar och riskreducering eftersom de per definition är verksamhetsutövare vars råvaror har sin härkomst i lågriskländer, såvida de inte mottar eller får kännedom om någon relevant information som tyder på en icke försumbar risk för att de relevanta produkterna inte uppfyller kraven.

([11]) Enligt artikel 29.2 kommer kommissionen att genom genomförandeakter tillhandahålla en förteckning över länder eller delar därav som innebär en låg eller hög risk. Den senaste versionen av förteckningen över länder finns i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2025/1093.

f) **Samspel med direktivet om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet och förordningen om tvångsarbete**

Genom direktiv (EU) 2024/1760 om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet ([12]) (direktivet om tillbörlig aktsamhet) inrättas en allmän övergripande ram för tillbörlig aktsamhet i hållbarhet för mycket stora företag i och utanför EU. Avskogningsförordningen tillhandahåller en sektorsspecifik ram för avskogning när det gäller vissa aspekter av tillbörlig aktsamhet för vissa produkter. Direktivet om tillbörlig aktsamhet och avskogningsförordningen har olika tillämpningsområden: medan avskogningsförordningen är kopplad till enheter som släpper ut relevanta produkter på EU-marknaden eller exporterar dem gäller direktivet om tillbörlig aktsamhet för stora företag i och utanför EU med en omsättning över en viss summa och ett visst antal anställda.

Om de särskilda reglerna om tillbörlig aktsamhet enligt avskogningsförordningen strider mot de allmänna reglerna i direktivet om tillbörlig aktsamhet har bestämmelserna i avskogningsförordningen företräde, i egenskap av *lex specialis*, framför de allmänna reglerna i direktivet om tillbörlig aktsamhet (*lex generalis*) i de avseenden som konflikten gäller, i den mån som de har samma mål och föreskriver mer omfattande eller mer specifika skyldigheter. Denna regel fastställs i artikel 1.3 i direktivet om tillbörlig aktsamhet och följer principerna i EU-rätten, som ger företräde åt *lex specialis* framför *lex generalis* i sådana fall. Allmänna riktlinjer för tillbörlig aktsamhet för företag som omfattas av direktivet om tillbörlig aktsamhet kommer att offentliggöras senast den 26 juli 2027. Tillämpningsdatumet för detta direktiv är den 26 juli 2029.

Förordningen om förbud mot produkter som tillverkats genom tvångsarbete (förordningen om tvångsarbete) ([13]) förbjuder ekonomiska aktörer att släppa ut och tillhandahålla produkter som tillverkats genom tvångsarbete på unionsmarknaden, eller att exportera sådana produkter från unionsmarknaden. Eftersom förordningen gäller för alla ekonomiska aktörer gäller den även för ekonomiska aktörer som omfattas av avskogningsförordningen. Trots att förordningen om tvångsarbete inte innehåller skyldigheterna för ekonomiska aktörer avseende tillbörlig aktsamhet, kan de förfaranden för tillbörlig aktsamhet som krävs enligt annan EU-lagstiftning, såsom direktivet om tillbörlig aktsamhet eller avskogningsförordningen, bidra till att identifiera, förebygga, begränsa, stoppa eller åtgärda risker för tvångsarbete i de ekonomiska aktörernas verksamhet och leveranskedjor. För att underlätta efterlevnaden av förordningen om tvångsarbete kommer kommissionen att utfärda riktlinjer om tillbörlig aktsamhet för att hantera risker för tvångsarbete i leveranskedjor.

5. **FÖRTYDLIGANDE AV ”LEVERANSKEDJANS KOMPLEXITET”**

Tillämplig lagstiftning:

Avskogningsförordningen – Artikel 8 – Tillbörlig aktsamhet, artikel 9 – Informationskrav, artikel 10 – Riskbedömning, artikel 11 – Riskreducering

”Den relevanta leveranskedjans komplexitet” anges uttryckligen som ett riskbedömningskriterium i artikel 10.2 i) i avskogningsförordningen och är därför relevant för riskbedömnings- och riskreduceringsdelen av tillbörlig aktsamhet. Detta är ett av flera kriterier för riskbedömnings- och riskreduceringsdelen av den tillbörliga aktsamhet som fastställs i artiklarna 10 och 11.

Motiveringen till detta kriterium är att det kan vara svårare att spåra relevanta produkter tillbaka till det produktionsland och de markområden där de relevanta råvarorna producerats om leveranskedjan är komplex, samtidigt som detta är en faktor som förknippas med en större risk för bristande efterlevnad. Inkonsekvens i den relevanta informationen och de relevanta uppgifterna samt problem med att erhålla nödvändig information vid någon tidpunkt i leveranskedjan kan öka risken för att råvaror eller produkter som inte uppfyller kraven förs in i leveranskedjan. Den viktigaste faktorn är i vilken utsträckning det är möjligt att spåra de relevanta råvaror som finns i en relevant produkt tillbaka till de markområden där de producerades.

Risken för bristande efterlevnad ökar om leveranskedjans komplexitet gör det svårt att identifiera den information som krävs enligt artiklarna 9.1 och 10.2 i avskogningsförordningen. Om det finns oidentifierade steg i leveranskedjan eller någonting annat som tyder på bristande efterlevnad kan detta leda till slutsatsen att risken är icke försumbar.

([12]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1760 av den 13 juni 2024 om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet och om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och förordning (EU) 2023/2859 (EUT L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2026/470 av den 24 februari 2026 om ändring av direktiven 2006/43/EG, 2013/34/EU, (EU) 2022/2464 och (EU) 2024/1760 vad gäller vissa krav avseende företags hållbarhetsrapportering och vissa krav avseende tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet (EUT L, 2026/470, 26.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2026/470/oj).

([13]) Förordning (EU) 2024/3015 om förbud mot produkter som tillverkats genom tvångsarbete på unionens marknad (EUT L, 2024/3015, 12.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3015/oj).

Leveranskedjans komplexitet ökar med antalet bearbetningsföretag och mellanhänder mellan markområdena i produktionslandet och verksamhetsutövaren. Komplexiteten kan också öka när mer än en relevant produkt används för att tillverka en ny relevant produkt, eller om relevanta råvaror har sin härkomst i flera olika produktionsländer. I motsats till detta är det sannolikt enklare att visa tillbörlig aktsamhet i korta leveranskedjor, och en kort leveranskedja kan, särskilt när det gäller förenklad tillbörlig aktsamhet enligt artikel 13, vara en faktor som bidrar till att visa att det finns en försumbar risk för kringgående av avskogningsförordningen.

För att bedöma leveranskedjans komplexitet kan verksamhetsutövare använda följande (icke uttömmande) lista med frågor angående de relevanta produkter som ska släppas ut eller göras tillgängliga på eller exporteras från unionsmarknaden:

— Har det förekommit flera bearbetningsföretag och/eller steg i leveranskedjan innan en viss relevant produkt släppts ut eller gjorts tillgänglig på eller exporterats från unionsmarknaden?

— Innehåller den relevanta produkten relevanta råvaror med härkomst från flera markområden och/eller produktionsländer?

— Är den relevanta produkten en högförädlad produkt (som i sig kan innehålla flera andra relevanta produkter)?

— Beträffande timmer:

  — Består den relevanta produkten av mer än en trädart?

  — Har timret och/eller träprodukterna varit föremål för handel i mer än ett land?

  — Har några relevanta förädlade produkter bearbetats eller tillverkats i tredjeländer innan de släppts ut eller gjorts tillgängliga på eller exporterats från unionsmarknaden?

6. **LAGENLIGHET**

Tillämplig lagstiftning:

Avskogningsförordningen – artikel 2.40 – Definitioner, artikel 3 b – Förbud

Enligt artikel 3 i avskogningsförordningen får relevanta råvaror och relevanta produkter inte släppas ut eller tillhandahållas på marknaden eller exporteras, om inte **samtliga** följande villkor är uppfyllda:

a) De är avskogningsfria.

b) **De har producerats i enlighet med relevant lagstiftning i produktionslandet.**

c) De omfattas av en förklaring om tillbörlig aktsamhet eller en förenklad deklaration.

Relevanta produkter måste **uppfylla samtliga tre kriterier separat och var för sig**. I annat fall ska verksamhetsutövare avstå från att släppa ut dem på marknaden eller exportera dem.

a) **Tillämplig lagstiftning i produktionslandet**

Grunden för att avgöra om en relevant råvara eller relevant produkt har producerats i enlighet med tillämplig lagstiftning i produktionslandet utgörs av lagstiftningen i det land där råvaran, eller i fallet med en produkt: råvaran i en relevant produkt, har odlats, avverkats, erhållits från eller hållits på relevanta markområden, eller, när det gäller boskap, på anläggningar.

Avskogningsförordningen ger utrymme för flexibilitet genom att förteckna ett antal rättsområden utan att specificera särskilda lagar, eftersom dessa skiljer sig åt från land till land och kan komma att ändras. Det är dock endast de lagar som är tillämpliga **i fråga om produktionsområdets rättsliga status** som utgör tillämplig lagstiftning i enlighet med artikel 2.40 i avskogningsförordningen. Detta innebär att lagstiftningens relevans för kravet på lagenlighet i artikel 3 b i avskogningsförordningen i allmänhet inte avgörs av det faktum att den kan tillämpas generellt under råvarornas produktionsprocess eller tillämpas på leveranskedjorna för relevanta produkter och relevanta råvaror, utan av det faktum att lagstiftningen specifikt påverkar eller inverkar på den rättsliga statusen för det område där råvarorna producerats.

Dessutom måste artikel 2.40 i avskogningsförordningen läsas mot bakgrund av de mål för avskogningsförordningen som fastställs i artikel 1.1 a och b, vilket innebär att lagstiftningen också är relevant om dess innehåll kan direkt kopplas till att stoppa avskogning och skogsförstörelse inom ramen för unionens åtagande att ta motverka klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald.

I artikel 2.40 a–h anges den tillämpliga lagstiftningen utförligare. Följande lista innehåller ett antal konkreta exempel som enbart syftar till att åskådliggöra, utan att göra anspråk på att vara uttömmande:

— *Markrättigheter*. Dessa inbegriper lagar om avverkning och produktion på marken eller om markförvaltning, t.ex:

  — lagstiftning om marköverlåtelse, särskilt beträffande jordbruksmark eller skog,

  — lagstiftning om arrende av mark.

— *Miljöskydd*. Det föreligger en koppling till målet att stoppa avskogning och skogsförstörelse, att minska växthusgasutsläpp eller att skydda den biologiska mångfalden, till exempel i:

  — lagstiftning om skyddade områden,

  — lagstiftning om naturskydd och återställande av natur,

  — lagstiftning om skydd och bevarande av vilda djur och växter samt biologisk mångfald,

  — lagstiftning om utrotningshotade arter,

  — lagstiftning om markutveckling.

— *Skogsrelaterade regler om bland annat skogsbruk och bevarande av den biologiska mångfalden, när dessa är direkt relaterade till avverkning av virkesråvara*. Till exempel

  — lagstiftning om skydd och bevarande av skogar samt hållbart skogsbruk,

  — lagstiftning mot avskogning,

  — rättigheter till avverkning av timmer inom lagliga i vederbörlig ordning offentliggjorda gränser.

— *Tredje parts rättigheter*. Dessa inbegriper nyttjande- och besittningsrätt som påverkas av produktionen av relevanta råvaror och produkter, samt ursprungsbefolkningars och lokalsamhällens hävdvunna markrättigheter. Detta kan t.ex. omfatta rättigheter till tomträttsavgäld eller nyttjanderätt.

— *Arbetstagares rättigheter och mänskliga rättigheter som är skyddade enligt internationell rätt*. Dessa åtnjuts av antingen personer som befinner sig inom produktionsområdet för relevanta råvaror, i den utsträckning som är relevant för avskogningsförordningen med beaktande av dess mål i enlighet med artikel 1.1 i avskogningsförordningen, eller personer med rättigheter till produktionsområdet för relevanta råvaror eller produkter, inbegripet ursprungsbefolkningars och lokalsamhällens rättigheter, om dessa är tillämpliga eller återspeglas i respektive nationell lagstiftning, t.ex. rättigheter till mark, territorier och resurser, äganderätt, rättigheter i samband med fördrag, avtal och andra konstruktiva arrangemang mellan ursprungsbefolkningar och stater.

— *Principen om fritt, på förhand inhämtat och välinformerat samtycke, inbegripet som avses i FN:s deklaration om urfolks rättigheter*. Ytterligare vägledning om tillämpning av principen om fritt, på förhand inhämtat och välinformerat samtycke kan erhållas t.ex. genom FN-kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, samtidigt som man bör notera att stater måste ha samtycke som mål för samråd innan någon av följande åtgärder vidtas:

  — Genomförande av projekt som påverkar ursprungsbefolkningarnas rättigheter till mark, territorier och resurser, inbegripet gruvdrift och annan användning eller annat utnyttjande av resurser.

  — Förflyttning av ursprungsbefolkningar från deras mark eller territorier.

  — Återlämning eller annan lämplig gottgörelse där mark har konfiskerats, övertagits, ockuperats eller skadats utan ett fritt, på förhand inhämtat och välinformerat samtycke från den ursprungsbefolkning som hade marken i besittning.

— *Skatte-, antikorruptions-, handels- och tullbestämmelser.*

— Tillämpliga lagar om relevanta leveranskedjor som förs in på eller ut ur unionsmarknaden, om de har en särskild koppling till avskogningsförordningens mål, eller, med avseende på handels- och tullagstiftning, om de särskilt rör de relevanta sektorerna för jordbruks- eller timmerproduktion.

Senast i december 2026 planerar kommissionen att inrätta en databas med relevant lagstiftning som gör det möjligt för produktionsländer att tillhandahålla en förteckning över relevant lagstiftning i den mening som avses i artikel 2.40. Verksamhetsutövare får använda databasen som stöd för sitt uppfyllande av informationskraven enligt artikel 9.1 h.

b) **Tillbörlig aktsamhet i fråga om lagenlighet**

Verksamhetsutövare måste vara medvetna om vilken lagstiftning som finns i varje enskilt land som de köper in från när det gäller produktionsområdets rättsliga status. Den tillämpliga lagstiftningen kan bland annat bestå av följande:

— Nationella och regionala lagar, inbegripet relevant sekundärlagstiftning.

— Internationell rätt, inbegripet multi- och bilaterala fördrag och avtal, som är tillämpliga i nationell lagstiftning genom kodifiering respektive genomförande av dem.

Enligt artikel 9.1 h i avskogningsförordningen måste information, inklusive handlingar och uppgifter som visar att tillämplig lagstiftning i produktionslandet efterlevs, samlas in som en del av skyldigheten att visa tillbörlig aktsamhet. I punkt 1 h anges vidare att sådan information måste vara tillräckligt entydig och verifierbar.

I detta sammanhang beror typen och omfattningen av den information som ska samlas in på den specifika leveranskedjan, det specifika produktionsområdet och det specifika produktionslandet. Verksamhetsutövare får enligt listan nedan använda ett brett spektrum av trovärdiga informationskällor som tillsammans gör det möjligt att dra en motiverad slutsats om att de relevanta råvarorna har producerats i enlighet med den relevanta lagstiftningen i produktionslandet. I enlighet med artikel 9.2 ska verksamhetsutövare på begäran göra den information, de handlingar och de uppgifter som samlats in enligt denna punkt tillgängliga för de behöriga myndigheterna. För att underlätta tillsynen bör verksamhetsutövare kunna förklara förekomsten av vissa handlingar och avsaknaden av andra.

Ingående bevisinsamling bör prioriteras för leveranskedjor, produktionsområden och produktionsländer där en inledande granskning av den information som verksamhetsutövaren har tillgång till tyder på att det finns en större risk för bristande efterlevnad av artikel 3 b. När det gäller leveranskedjor, produktionsområden och produktionsländer där den inledande granskningen av den tillgängliga informationen tyder på en försumbar risk för bristande efterlevnad av artikel 3 b, bör verksamhetsutövarna däremot inte vara skyldiga att genomföra någon ingående uppgiftsinsamling. De bör till exempel inte vara skyldiga att systematiskt samla in omfattande juridisk dokumentation för varje enskilt markområde, att erhålla särskilda typer av handlingar såsom enskilda ägandebevis eller att sammanställa en uttömmande lista över alla potentiellt relevanta lagar, juridiska handlingar eller uppgifter.

Den information som verksamhetsutövaren inledningsvis har tillgång till kan inbegripa offentligt tillgänglig information eller annan information om produktionsområdet eller den relevanta leveranskedjan som verksamhetsutövaren känner till innan denne iakttar tillbörlig aktsamhet. I detta steg får verksamhetsutövaren särskilt beakta riskbedömningen av länder enligt artikel 29 i avskogningsförordningen och, i förekommande fall, information som offentliggörs av internationella organisationer, exempelvis Världsbankens internationella indikatorer för styrning, och offentliga rapporter om produktionslandet eller produktionsområdet eller de relevanta leveranskedjorna med koppling till produktionen av relevanta råvaror.

Skyldigheten att samla in handlingar eller annan information beror på ländernas olika regelverk. Tolkningen av skyldigheten bör därför vara att den omfattar följande, i tillämpliga fall:

— Officiella handlingar som utfärdats av länders myndigheter, exempelvis administrativa tillstånd, t.ex. från offentliga register och plattformar som inrättats och drivs av ländernas myndigheter.

— Handlingar som visar avtalsförpliktelser, inklusive avtal och överenskommelser med ursprungsbefolkningar eller lokalsamhällen.

— Kompletterande information som utfärdats av offentliga och privata certifieringssystem eller andra system som kontrollerats av tredje part.

— Domstolsbeslut.

— Konsekvensbedömningar, förvaltningsplaner och miljörevisionsrapporter.

Detta inbegriper information om eventuella överenskommelser som ger rätt att använda respektive område för produktion av den relevanta råvaran. Huruvida ett ägandebevis eller annan dokumentation av en överensstämmelse krävs är beroende av den nationella lagstiftningen. Om det inte krävs innehav av ett ägandebevis enligt nationell lagstiftning för att producera och kommersialisera jordbruksprodukter krävs det inte heller enligt avskogningsförordningen.

Följande ytterligare handlingar kan också vara användbara:

— Handlingar som visar företagets riktlinjer och uppförandekoder.

— Frivillig försäkran för producenter av relevanta råvaror där en producent försäkrar att produkten har producerats i enlighet med lagstiftningen i produktionslandet.

— Avtal om socialt ansvar mellan privata aktörer och tredjepartsrättsinnehavare.

— Särskilda rapporter om besittningsrätt, anspråk på rättigheter och konflikter.

Information, inklusive handlingar och uppgifter, får samlas in i pappersform eller i elektronisk form.

Det är viktigt att notera att informationen, inklusive handlingar och uppgifter, måste samlas in enligt artikel 9.1 h i avskogningsförordningen även för riskbedömningens skull (artikel 10 i avskogningsförordningen) och inte får betraktas som ett oberoende krav, såvida inte produkten enbart har sin härkomst från länder eller delar av länder med låg risk. När det gäller härkomst enbart från länder eller delar av länder med låg risk ska verksamhetsutövare enligt artikel 13 i avskogningsförordningen endast utföra följande steg för att beskriva riskbedömningen om de mottar eller får kännedom om information som tyder på en risk för bristande efterlevnad eller kringgående.

Enligt artikel 10.1 i avskogningsförordningen måste den insamlade informationen bedömas som en helhet för att säkerställa spårbarhet och efterlevnad i hela leveranskedjan. All information måste analyseras och verifieras, vilket innebär att verksamhetsutövare måste kunna utvärdera innehållet och tillförlitligheten i de handlingar som de samlar in samt förstå kopplingarna mellan de olika uppgifterna i olika handlingar. Normalt bör verksamhetsutövaren som en del av bedömningen kontrollera

— huruvida de olika handlingarna överensstämmer med varandra och med andra tillgängliga uppgifter,

— exakt vad varje handling styrker,

— på vilket system (t.ex. myndighetskontroll, oberoende revision osv.) handlingen är baserad,

— varje handlings tillförlitlighet och giltighet, dvs. sannolikheten för att den är förfalskad eller olagligt utfärdad.

Verksamhetsutövare bör vidta rimliga åtgärder för att förvissa sig om att sådana handlingar är äkta, beroende på deras bedömning av den allmänna situationen i produktionslandet. I detta avseende bör verksamhetsutövaren också ta hänsyn till risken för korruption (t.ex. mutor, otillåten samverkan eller bedrägeri). Olika källor ger allmänt tillgänglig information om korruptionsnivån i ett land eller en subnationell region, till exempel Transparency Internationals korruptionsindex, eller andra liknande erkända internationella index eller relevant information ([14]).

I fall där korruptionsnivån anses vara hög kan handlingar eventuellt inte anses vara tillförlitliga, och ytterligare kontroller kan krävas. I sådana fall är det nödvändigt med särskild omsorg när handlingarna kontrolleras, eftersom det kan finnas anledning att tvivla på deras trovärdighet.

Utöver att förlita sig på erkända internationella index kan verksamhetsutövare kontrollera förteckningar över villkor och sårbarheter, inklusive tidigare bevis på korrupta metoder, som tyder på en större risk – och därmed kräva en högre granskningsnivå. Exempel på sådana ytterligare bevis kan vara system som kontrollerats av tredje part (se avsnitt 10 i denna vägledning), oberoende eller egenutförda revisioner eller användning av teknik/kriminaltekniska metoder för att spåra relevanta produkter, som kan bidra till att avslöja tecken på korruption eller oriktigheter.

([14]) Se även kapitel 4 i kommissionens tillkännagivande 12.2.2016, C(2016) 755 final (vägledningsdokument för EU:s timmerförordning) för användning av sådana index.

Verksamhetsutövares skyldighet att visa tillbörlig aktsamhet och behöriga myndigheters tillsynsverksamhet får stödjas av dataanalyser och AI-baserade verktyg för prioritering, kontroll av dokumentens konsekvens och upptäckt av eventuella avvikelser. Det slutliga ansvaret för efterlevnaden ligger dock fortfarande hos verksamhetsutövarna och de behöriga myndigheterna, oavsett om sådana digitala verktyg används eller ej.

7. **PRODUKTDEFINITION**

a) **Förtydligande – Förpackningar och förpackningsmaterial**

Tillämplig lagstiftning:

Avskogningsförordningen – Artikel 2 – Definitioner; Bilaga I till avskogningsförordningen

I bilaga I till avskogningsförordningen fastställs en förteckning över relevanta råvaror och relevanta produkter som klassificeras i Kombinerade nomenklaturen i bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 ([15]).

HS-nummer 4819 omfattar följande: *”Kartonger, askar, lådor, säckar, påsar och andra förpackningar av papper, papp, cellulosavadd eller duk av cellulosafibrer; kortregisterlådor, brevkorgar och liknande artiklar av sådana slag som används på kontor, i butiker e.d., av papper eller papp”*.

— Om någon av ovanstående artiklar släpps ut på marknaden eller exporteras som produkter i sig, och inte som förpackningar för en annan produkt, *ska* de omfattas av avskogningsförordningen och därmed är de skyldigheter som fastställs i avskogningsförordningen tillämpliga.

— Om förpackningsmaterial eller förpackningsbehållare med HS-numret 4819 använts som ”stöd, skydd eller bärare” för en annan vara omfattas de *inte* av avskogningsförordningen.

HS-nummer 4415 omfattar följande: *”Packlådor, förpackningsaskar, häckar, tunnor och liknande förpackningar, av trä; kabeltrummor av trä; lastpallar, pallboxar och liknande anordningar, av trä och pallflänsar av trä”*.

— Om någon av ovanstående artiklar släpps ut på marknaden eller exporteras som produkter i sig *ska* de omfattas av avskogningsförordningen, och därmed är de skyldigheter som fastställs i avskogningsförordningen tillämpliga.

— Artiklar under HS-numret 4415 som *endast* använts som förpackningsmaterial eller förpackningsbehållare som ”stöd, skydd eller bärare” för en annan vara som släppts ut på marknaden omfattar *inte* av avskogningsförordningen.

Samma överväganden i fråga om förpackningsmaterial gäller för HS-numren 4401, 4405 och 4416.

Inom dessa kategorier görs ytterligare åtskillnad mellan förpackningsmaterial ”för engångsbruk” och förpackningsbehållare å ena sidan, och förpackningsmaterial och förpackningsbehållare som är tydligt lämpade för upprepad användning å andra sidan.

— Förpackningsmaterial och förpackningsbehållare för engångsbruk som uteslutande används som stöd, skydd eller bärare för en annan produkt som tillhandahålls på marknaden eller exporteras och som föreligger tillsammans med denna produkt omfattas inte av avskogningsförordningen när de används för detta ändamål.

— Förpackningsmaterial och förpackningsbehållare som tydligt lämpar sig för upprepad användning och som uteslutande används som stöd, skydd eller bärare för en annan produkt som tillhandahålls på marknaden eller exporteras och som föreligger tillsammans med den produkten omfattas inte av avskogningsförordningen från den tidpunkt då de börjar användas för detta ändamål. Lastpallar omfattas t.ex. inte av avskogningsförordningen när de tillhandahålls på marknaden igen eller exporteras efter att ha använts som stöd, skydd eller bärare för en annan produkt.

([15]) Rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan (EGT L 256, 7.9.1987, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj).

En ytterligare åtskillnad behöver göras mellan förpackningar som anses ge en produkt dess ”väsentliga karaktär” och förpackningar som är utformade och anpassade efter en viss produkt men som inte utgör en integrerad del av själva produkten. I den allmänna bestämmelsen 5 för tolkning av Kombinerade nomenklaturen ([16]) i förordning (EEG) nr 2658/87 förtydligas dessa skillnader, och exempel ges nedan. Behållare med en ”väsentlig karaktär” tilldelas ett eget HS-nummer och klassificeras oberoende av vilken produkt de innehåller och omfattas av förordningen, medan behållare som är särskilt utformade eller inredda för att innehålla vissa artiklar tilldelas HS-numret för den produkt de innehåller, om dessa behållare är lämpliga att användas under lång tid, föreligger tillsammans med de artiklar för vilka de är avsedda och är av sådana slag som i normala fall försäljs tillsammans med dessa; sådana behållare omfattas inte av förordningen (allmän bestämmelse 5a). Vanliga förpackningar, såsom förpackningsmaterial och förpackningsbehållare ([7]) som är fyllda med varor klassificeras tillsammans med varorna om de är av sådan typ som normalt används för varan i fråga, vilket betyder att de inte omfattas av förordningen (allmän bestämmelse 5b). Papper eller andra emballagematerial bör betraktas som en integrerad del av en produkt, om syftet är att skydda, bära eller transportera den.

Dessa ytterligare uppdelningar är dock sannolikt endast relevanta för en liten andel av de varor som omfattas av avskogningsförordningen.

Sammanfattningsvis omfattas följande av avskogningsförordningen:

— Förpackningsmaterial eller förpackningsbehållare som släpps ut eller tillhandahålls på marknaden eller exporteras som produkter i sig.

— Behållare som ger en produkt dess väsentliga karaktär:

Följande omfattas inte av avskogningsförordningen:

— Förpackningsmaterial och förpackningsbehållare för engångsbruk som är fyllda med varor och som uteslutande används som stöd, skydd eller bärare för en annan produkt.

— Förpackningsmaterial och förpackningsbehållare som är tydligt lämpade för upprepad användning och som endast används som stöd, skydd eller bärare för en annan produkt, från den tidpunkt då de börjar används för detta ändamål.

b) **Förtydligande – Avfall och återvunna och materialåtervunna produkter**

Tillämplig lagstiftning:

Avskogningsförordningen – Skäl 40; Bilaga I till avskogningsförordningen; Direktiv 2008/98/EG – Artikel 3.1

I samband med sin ekonomiska verksamhet får verksamhetsutövare, verksamhetsutövare i senare led och handlare hantera använda produkter som har avslutat sin livscykel och som annars skulle bortskaffas som avfall. Med avfall avses ett ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med (artikel 3.1 i direktiv 2008/98/EG). Sådana produkter omfattas inte av avskogningsförordningen. Detta innebär att motsvarande verksamhetsutövare, verksamhetsutövare i senare led och handlare i dessa fall undantas från skyldigheterna i avskogningsförordningen.

Undantaget omfattar varor som enbart har producerats av ett material som har avslutat sin livscykel och annars skulle ha bortskaffats som avfall (t.ex. timmer som hämtats från nedmonterade byggnader eller varor som framställts av kaffeagnar).

Detta undantag **gäller inte** biprodukter från en tillverkningsprocess som innefattar material som inte är avfall i den mening att det är ett ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med.

Följande frågor och svar tydliggör praktiska användningsfall:

Fråga 1: Omfattas träflis och sågspån som utgör biprodukter från sågning av avskogningsförordningen?

Ja, dessa faller inom ramen för HS-nummer 4401, som omfattas av avskogningsförordningen. Detta beror på att träflis och sågspån kan användas som bränsle och därför inte har avslutat sin livscykel. Ett undantag skulle vara träflis/sågspån som enbart används som förpackningsmaterial som stöd, skydd eller bärare för en annan produkt.

([16]) Förklarande anmärkningar till Europeiska unionens kombinerade nomenklatur (EUT C 119, 29.3.2019, s. 1).

Fråga 2: Omfattas möbler som tillverkats av återvunnet timmer efter rivning av ett hus av avskogningsförordningen?

Nej, om dessa produkter enbart framställts av material som har avslutat sin livscykel och annars skulle ha bortskaffats som avfall omfattas de inte av avskogningsförordningen. Om produkterna däremot innehåller någon mängd av icke återvunnet material omfattas den delen av avskogningsförordningen.

Q3: Omfattas produkter som framställts av materialåtervunnet eller återvunnet material av avskogningsförordningen?

Nej, om de relevanta produkterna enbart framställts av återvunnet material, omfattas de inte av avskogningsförordningen. Om de relevanta produkterna innehåller någon mängd av icke materialåtervunnet material eller icke återvunnet material, skulle dock denna mängd omfattas av förordningen, såsom användning av nyfiberpappersmassa vid papperstillverkning, och användning av timmer för att reparera pallar.

Q4: Omfattas bränslepellets som framställts av tomma fruktklasar eller palmkärnskal av avskogningsförordningen?

Ja, om tomma fruktklasar och palmkärnskal, även i form av pelletar, klassificeras som fasta rester som är biprodukter från utvinning av palmolja, omfattas bränslepellets som framställts av dem av HS-nummer 2306 60 i bilaga I till avskogningsförordningen. Bränslepellets omfattas inte av förordningen, om de enbart framställts av material som klassificeras som avfall.

Fråga 5: Omfattas använd kaffesump som ingår i toalett- eller gödningsmedel av avskogningsförordningen?

Nej, inte om sumpen utgör avfall exempelvis från ett kafé och annars skulle ha bortskaffats.

Q6: Omfattas däckstommar från regummerade däck av förordningen?

Begagnade däckstommar, som vanligtvis används för regummering av däck, omfattas inte av förordningen, medan regummerade däck endast omfattas när det gäller den nya slitbana som anbringas på däckstommen.

Fråga 7: Omfattas relevanta produkter av avskogningsförordningen om de produceras med användning av icke-relevanta råvaror?

Avskogningsförordningen omfattar inte produkter som framställts av icke-relevanta råvaror, även om dessa produkter har samma kombinerade nomenklatur som relevanta produkter som framställts av relevanta råvaror. Avskogningsförordningen omfattar endast relevanta produkter som framställts av relevanta råvaror.

Det gäller exempelvis i följande fall:

i) Nötkreatur av släktet *Bos* och dess undersläkten *Bos, Bibos, Novibos och Poephagus* som klassificeras med HS-undernumren 0102 21 och 0102 29 omfattas av avskogningsförordningen, medan *buffel (släkten Syncerus)* eller *bison (släktet Bison)* eller andra levande nötkreatur inte omfattas av avskogningsförordningen.

ii) Palmolja från oljepalmer av släktet *Elaeis* spp. (inbegripet *Elaeis guineensis*) omfattas av avskogningsförordningen, medan babassuolja från palmer av släktet *Attalea spp. (inbegripet Attalea speciosa)* och andra vegetabiliska oljor från andra palmarter inte omfattas av avskogningsförordningen.

iii) Gummi från *Hevea brasiliensis* omfattas av avskogningsförordningen, medan balata, guttaperka, guayulegummi, chiclegummi och liknande naturgummiarter som produceras av andra arter inte omfattas av avskogningsförordningen (vilket inte heller syntetgummiprodukter gör).

iv) Träprodukter omfattas av tillämpningsområdet, medan produkter framställts av rotting, bambu och andra vedartade material inte omfattas av avskogningsförordningen.

8. **REGELBUNDET UNDERHÅLL AV ETT SYSTEM FÖR TILLBÖRLIG AKTSAMHET**

Tillämplig lagstiftning:

Avskogningsförordningen – Artikel 12 – Upprättande och underhåll av system för tillbörlig aktsamhet, rapportering och dokumentation

För att kunna visa tillbörlig aktsamhet i enlighet med artikel 8 måste verksamhetsutövare, inbegripet mikro- eller småskaliga primära verksamhetsutövare, införa och uppdatera förfaranden och metoder för dokumentation, analys, verifiering och rapportering (”system för tillbörlig aktsamhet”). Syftet med tillbörlig aktsamhet enligt avskogningsförordningen är att uppnå det resultat som krävs genom bevisade konsekventa processer i företagens verksamhet. Det är viktigt att en verksamhetsutövare i enlighet med artikel 12.2 **minst en gång om året ser över sitt system för tillbörlig aktsamhet** för att säkerställa att de ansvariga följer de förfaranden som är tillämpliga på dem, att de befintliga förfarandena är effektiva och att det resultat som krävs uppnås. Verksamhetsutövare bör också uppdatera systemet för tillbörlig aktsamhet om de under översynen eller vid någon annan tidpunkt får kännedom om ny utveckling som kan påverka syftet med systemet för tillbörlig aktsamhet, såsom ändamålsenligheten i och omfattningen av steg eller förfaranden inom systemet. Alla uppdateringar av systemet för tillbörlig aktsamhet måste registreras och protokollföras i fem år.

Översynen kan utföras av någon inom verksamhetsutövarens organisation (vederbörande bör vara oberoende av dem som utför förfarandena) eller av ett externt organ. Översynen bör kartlägga eventuella svagheter och brister och verksamhetsutövarens ledning bör fastställa tidsfrister för att åtgärda dessa.

När det gäller ett system för tillbörlig aktsamhet avseende relevanta produkter bör översynen innebära att det till exempel kontrolleras om det finns dokumenterade förfaranden för

— insamling och registrering av den information, de uppgifter och de handlingar som krävs för att påvisa överensstämmelse,

— bedömning av risken för att den relevanta produkten eller någon komponent i den relevanta produkten innehåller relevanta produkter eller relevanta råvaror som inte är avskogningsfria eller som inte har producerats i enlighet med tillämplig lagstiftning i produktionslandet,

— beskrivning av föreslagna åtgärder som ska vidtas i förhållande till risknivån.

Under översynen bör man också kontrollera om de som ansvarar för att utföra varje steg i förfarandena både förstår och genomför varje steg, och att det finns lämpliga kontroller för att säkerställa att förfarandena är effektiva i praktiken (dvs. att de identifierar och leder till en uteslutning av relevanta produkter som utgör en icke försumbar risk för bristande efterlevnad). Enligt god praxis bör översynen styrkas genom dokumentation av de steg som följts under översynen samt resultatet av den.

9. **SAMMANSATTA PRODUKTER**

Tillämplig lagstiftning:

Avskogningsförordningen – Artikel 4 – Verksamhetsutövarnas skyldigheter, artikel 9 – Informationskrav, Artikel 33 – Informationssystem

Verksamhetsutövare, verksamhetsutövare i senare led och handlare får hantera relevanta produkter, enligt förteckningen i bilaga I till avskogningsförordningen, som innehåller eller delvis framställts av andra relevanta produkter eller relevanta råvaror. I praktiken kallas dessa ibland ”sammansatta produkter”, även om detta inte är en rättslig term som används i avskogningsförordningen.

I avskogningsförordningen fastställs regler för att säkerställa att relevanta råvaror och relevanta produkter som ingår i relevanta produkter, eller av vilka relevanta produkter framställts, identifieras korrekt i samband med verksamhetsutövarens tillbörliga aktsamhet i enlighet med artikel 8. Detta är nödvändigt för att säkerställa att alla relevanta produkter är förenliga med avskogningsförordningen.

Verksamhetsutövare måste uppfylla de informationskrav som anges i artikel 9 som ett led i sin tillbörliga aktsamhet avseende de relevanta produkter som de släpper ut på eller exporterar från marknaden. I vissa fall kan det vara komplicerat att identifiera arter, ursprung och geolokaliseringar för relevanta råvaror som ingår i relevanta produkter, särskilt för rekonstituerade produkter såsom papper, fiberskivor och spånskivor, eller högförädlade produkter, såsom färdiglagad mat som innehåller kakao, men denna information krävs för att produkterna ska kunna släppas ut på marknaden eller exporteras. Mer information finns i infografiksamlingen för leveranskedjor som omfattas av avskogningsförordningen.

När verksamhetsutövaren släpper ut eller exporterar relevanta produkter på unionsmarknaden måste vederbörande dessutom visa tillbörlig aktsamhet vad gäller de delar som ingår i den relevanta produkten, om dessa innehåller eller framställts av andra relevanta produkter (enligt förteckningen i bilaga I till avskogningsförordningen) som inte tidigare har varit föremål för tillbörlig aktsamhet.

Sammansatta produkter kan innehålla flera relevanta produkter tillhörande olika råvaror. Till exempel kan en chokladkaka [HS 1806] omfatta härledda produkter av kakao (kakaopulver [HS 1805] och kakaosmör [HS 1804]) och av oljepalm (palmolja [HS 1511]). I sådana fall är den verksamhetsutövare som släpper ut produkten på EU-marknaden eller exporterar den endast skyldig att visa tillbörlig aktsamhet vad gäller de relevanta produkter som förtecknas under de relevanta råvarorna i bilaga I till avskogningsförordningen. Exempelvis är den relevanta råvaran för chokladkakor [HS 1806] kakao. Detta innebär att skyldigheten att visa tillbörlig aktsamhet och informationskraven endast omfattar de relevanta produkter som förtecknas i den högra kolumnen i bilaga I under den relevanta råvara som chokladkakan innehåller eller har framställts med användning av, vilket i detta fall är kakaopulver och kakaosmör som ingår i råvaran kakao.

Informationskrav

Som ett led i sin tillbörliga aktsamhet enligt artikel 8 måste verksamhetsutövare, när de beskriver sina relevanta produkter, i enlighet med informationskraven enligt artikel 9, inkludera de relevanta råvaror eller relevanta produkter som deras relevanta produkter innehåller eller som används för att framställa dessa produkter.

Detta innebär att verksamhetsutövare måste samla in information om förekomsten av den relevanta råvaran i de relevanta produkter som de släpper ut på marknaden eller exporterar. Denna information inbegriper geolokalisering för de markområden – eller, i tillämpliga fall, när det gäller mikro- eller småskaliga primära verksamhetsutövare, den postadress som motsvarar den geografiska platsen för de berörda markområdena eller den berörda anläggningen – där den relevanta råvara som ingår i de relevanta produkterna, eller som används för att framställa de relevanta produkterna, producerades, tillsammans med ytterligare information enligt artikel 9.1. För att uppfylla kraven på geolokaliseringsuppgifter för sina relevanta produkter ska verksamhetsutövare enligt artikel 9 inkludera följande information:

— Geolokalisering (eller, i tillämpliga fall, när det gäller mikro- eller småskaliga primära verksamhetsutövare, postadressen) för alla markområden där den relevanta råvaran som de relevanta produkterna innehåller, eller med användning av vilken de har framställts, produceras.

— Produktionsdatum eller produktionstidsrymd.

Om en relevant produkt innehåller eller har framställts med en relevant råvara som har producerats på olika markområden, måste geolokalisering – eller, i tillämpliga fall, när det gäller mikro- eller småskaliga primära verksamhetsutövare, postadressen – anges för alla olika markområden. För relevanta produkter som består av eller har framställts av nötkreatur avser geolokalisering – eller, i tillämpliga fall, när det gäller mikro- eller småskaliga primära verksamhetsutövare, postadress – i enlighet med artikel 2.29, alla lokaler eller byggnader som är förknippade med nötkreaturens uppfödning, inbegripet födelseort, samt, i förekommande fall, gårdar där de har hållits – och vid utedrift: miljö eller plats där boskap hålls på tillfällig eller permanent basis – fram till tidpunkten för slakt.

Om det förekommer avskogning eller skogsförstörelse på något av de markområden som identifieras för någon av de relevanta produkterna i en relevant produkt som är en ”sammansatt produkt”, får den produkten inte släppas ut eller tillhandahållas på marknaden eller exporteras (artikel 9.1 d).

Dessutom krävs enligt artikel 9, för relevanta produkter som innehåller eller har framställts med användning av trä, alla arters gängse benämning och fullständiga vetenskaplig namn. Detta krav gäller alla relevanta produkter som förtecknas under råvaran ”trä” i bilaga I. Det kan i vissa fall vara komplicerat att identifiera alla arter inom varje relevant komponent för högförädlade sammansatta produkter, såsom spånskivor eller papper. Om exempelvis de trädarter som används för att producera produkten varierar måste verksamhetsutövaren emellertid tillhandahålla en förteckning över varje trädart som kan ha använts för att producera träprodukten. Arterna bör förtecknas i enlighet med internationellt vedertagen nomenklatur för timmer (t.ex. DIN EN 13556 av den 1 oktober 2003 ”Namn och beteckningar på träslag som används i Europa”).

10. **ROLLEN FÖR CERTIFIERINGAR OCH SYSTEM SOM KONTROLLERAS AV TREDJE PART VID RISKBEDÖMNING OCH RISKREDUCERING**

Tillämplig lagstiftning:

Avskogningsförordningen – Skäl 52; artikel 10.2 n – Riskbedömning

Certifieringssystem och system som kontrolleras av tredje part används ofta för att uppfylla specifika kundkrav för relevanta råvaror och relevanta produkter. Detta kan inbegripa en standard som beskriver metoder som måste tillämpas under produktionen av de certifierade råvarorna, med principer, kriterier och indikatorer, krav för att kontrollera efterlevnad av standardcertifikat och utfärdande av certifikat, samt separat certifiering enligt spårbarhetssystem för att säkerställa att en produkt längs leveranskedjan endast innehåller (eller i vissa fall har en angiven procentandel av) certifierat eller tredjepartskontrollerat material från identifierade och certifierade eller tredjepartskontrollerade producenter.

Avskogningsförordningen erkänner att certifieringssystem och andra system som kontrolleras av tredje part kan ge användbar information om efterlevnaden av avskogningsförordningens riskbedömning enligt artikel 10 genom att styrka att produkterna är lagliga och avskogningsfria. Detta förutsätter att denna information uppfyller de relevanta kraven i artikel 9, i enlighet med artikel 10.2 n.

Certifieringar och system som kontrollerats av tredje part handhas av en organisation som inte deltar i den relevanta råvarans produktion eller leveranskedja. Dessutom används somliga av dessa system ofta för att verifiera att vissa standarder eller regler följs, men de går inte nödvändigtvis så långt som att certifiera själva produkten.

Denna vägledning riktar sig främst till intressenter som överväger att använda certifiering eller system som kontrollerats av tredje part med tanke på deras potentiella mervärde när det gäller att tillhandahålla kompletterande information, t.ex. om geolokaliseringskoordinater, och underbygga verksamhetsutövarnas riskbedömning som en del av deras tillbörlig aktsamhet för att säkerställa att relevanta produkter är lagenliga och avskogningsfria. Enligt avskogningsförordningen finns ingen skyldighet 1) för verksamhetsutövare att använda sådana system, 2) för producenter att ansluta sig till dem, eller 3) för producentländer att utveckla sådana system. Att använda tredjepartskontrollsystem är inte ett rättsligt krav, utan ett frivilligt beslut av verksamhetsutövaren. Om verksamhetsutövare beslutar att använda sådana system är denna vägledning avsedd att hjälpa dem att bedöma i vilken utsträckning dessa system kan stödja uppfyllandet av kraven i avskogningsförordningen.

Certifiering och system som kontrollerats av tredje part kan spela en viktig roll för att främja hållbara jordbruks- och skogsbruksmetoder och ansvarsfull anskaffning, främja insyn i leveranskedjan och underlätta efterlevnad. Det bör noteras att system för egenförsäkran som inte är beroende av bestyrkande från tredje part inte omfattas av denna vägledning och per definition är mindre tillförlitliga på grund av bristen på oberoende och opartiskhet.

Denna vägledning är också relevant för nationella behöriga myndigheter, eftersom sådana system visserligen kan användas i riskbedömningsförfarandet enligt artikel 10, men de kan inte ersätta verksamhetsutövarens ansvar för tillbörlig aktsamhet enligt artikel 8. Detta innebär att om sådana system används, är det inte detsamma som ”grönt ljus”, eftersom verksamhetsutövaren fortfarande är skyldig att visa tillbörlig aktsamhet och hålls ansvarig om kraven på tillbörlig aktsamhet enligt avskogningsförordningen inte uppfylls.

De olika systemen skiljer sig kraftigt åt i fråga om omfattning, mål, struktur och verksamhetsmetoder. En viktig skillnad är huruvida de förlitar sig på ett bestyrkande från tredje part eller inte, vilket innebär att de kategoriseras dels 1) som certifiering och system som kontrollerats av tredje part, dels 2) som system för egenförsäkran. De senare omfattas inte av detta vägledande dokument och är per definition mindre tillförlitliga på grund av bristen på oberoende och opartiskhet.

a) **Rollen för certifieringar och system som kontrollerats av tredje part**

Vid bedömningen av huruvida information från ett certifieringssystem eller ett system som kontrollerats av tredje part ska användas i riskbedömningsförfarandet enligt artikel 10 för att styrka att produkten är laglig och avskogningsfri bör en verksamhetsutövare som ett första steg fastställa om systemets standarder överensstämmer med relevanta bestämmelser i avskogningsförordningen. I detta avseende bör det påpekas att verksamhetsutövare också får använda certifierings- eller tredjepartskontrollsystem för att uppfylla enbart vissa krav i avskogningsförordningen.

Certifierings- och tredjepartskontrollsystem kräver i allmänhet att tredjepartsorganisationer ska kunna styrka sina kvalifikationer för att kunna utföra bedömningar genom en ackrediteringsprocess som fastställer standarder för revisorernas kompetens och de system som certifieringsorganisationerna måste följa. Certifierade eller kontrollerade produkter är i allmänhet märkta med certifierings- eller kontrollorganisationens namn och typ samt med kraven för revisionsförfarandet. Enligt systemet kan det också krävas att partnerna anger dessa uppgifter i de formella handlingar som åtföljer transporten. Dessa organisationer kommer normalt att kunna tillhandahålla information om certifieringens omfattning och hur den tillämpats i produktionslandet för de relevanta produkterna, inklusive uppgifter om vilken typ av revision som görs på fältet och hur ofta.

Certifierings- och tredjepartskontrollsystem kan bedömas utifrån tre huvudsakliga delar: (1) ”relevanta standarder”, dvs. verksamhetskrav, omfattning, förfaranden och riktlinjer för företag som följer dessa system, (2) ”systemens genomförande”, dvs. i vilken utsträckning standarderna genomförs, bland annat genom införande av nödvändiga åtgärder för att säkerställa efterlevnad även genom revisioner, och (3) ”styrningsfunktioner”/trovärdighetsbedömning av systemen, till exempel vad gäller insyn, processer för tillförlitlighetsgrad, tillsyn osv. Sådan information bör regelbundet omprövas av verksamhetsutövaren, särskilt i förhållande till kraven i avskogningsförordningen.

När det gäller kraven i avskogningsförordningen bör verksamhetsutövare, i den mån detta är relevant för den information som tillhandahålls genom certifierings- eller tredjepartskontrollsystemet, granska följande aspekter av certifierings- eller tredjepartskontrollsystemet inom ramen för (1) ”relevanta standarder”:

— Giltighet, äkthet och relevans hos certifikatets eller tredjepartskontrollens omfattning (t.ex. huruvida de omfattar de relevanta råvaror och produkter som regleras genom avskogningsförordningen).

— Inkludering och efterlevnad av relevanta rättsliga krav, såsom anpassning till definitionen av avskogningsfri och brytdatumet den 31 december 2020, i enlighet med artiklarna 2 och 3 i avskogningsförordningen.

— Bedömning av risken för bristande efterlevnad beträffande kraven på att den relevanta produkten ska vara lagenlig och avskogningsfri.

— De relevanta produkternas spårbarhet, inklusive genom geolokalisering tillbaka till markområdet.

— Möjlighet att blanda känt och okänt ursprungsmaterial inom modellen för spårbarhetssystem (vilket inte är godtagbart enligt avskogningsförordningen) ([17]). En relevant produkt med certifiering enligt spårbarhetssystemet kan också innehålla en blandning av certifierat och icke-certifierat material från en rad olika källor, för vilka information måste erhållas om huruvida kontroller av den icke-certifierade delen har utförts och huruvida dessa kontroller i tillräcklig grad styrker att kraven i avskogningsförordningen uppfylls. Förfarandet för tillbörlig aktsamhet måste därför vara fullständigt för den relevanta produkten i sin helhet.

— Möjlighet att använda massbalans när produkter som uppfyller kraven blandas med produkter av okänt ursprung (vilket inte är godtagbart enligt avskogningsförordningen) ([18]).

— Systemets förmåga att tillhandahålla den information som krävs tillsammans med bevisning som är ”tillräckligt entydig och verifierbar” i enlighet med artikel 9.

Inom ramen för (2) ”systemens genomförande” bör verksamhetsutövare beakta följande:

— Tillgång till information om systemets styrning, berörda parters deltagande i systemet och revisionssammanfattningar.

([17]) Vissa system tillåter certifiering när en angiven procentandel av den relevanta produkten, som vanligtvis anges på etiketten, har uppfyllt den fullständiga certifieringsstandarden. I sådana fall är det viktigt att verksamhetsutövaren erhåller information om huruvida kontroller av den icke-certifierade andelen har utförts och huruvida de i tillräcklig grad styrker att även den icke-certifierade andelen uppfyller kraven på geolokalisering och på att vara avskogningsfri.

([18]) Vissa system tillåter certifiering när spårbarhetssystem för massbalans används. Sådana blandade produkter överensstämmer dock inte med avskogningsförordningen. Endast produkter som helt och hållet uppfyller ovanstående krav är tillåtna enligt avskogningsförordningen, vilket utesluter blandade produkter som är baserade på vissa procentsatser eller spårbarhetssystem för massbalans.

— En fri och allmänt tillgänglig databas över certifieringsinnehavare, deras omfattning, giltighet, datum för upphävande eller avslutande av certifieringsstatus samt tillhörande revisionsrapporter.

— Transparenta regelbundna, slumpmässiga och oberoende kontroller (inbegripet genom revisioner) av att certifieringen eller tredjepartskontrollsystemet överensstämmer med deras egna standarder, regler och förfaranden.

— Kontroll av mängden certifierat material och dess ursprung längs hela leveranskedjan, t.ex. användning av anatomisk eller kemisk analys eller DNA-analys för att verifiera information om produktens eller leveranskedjans spårbarhet.

— Effektiva kontroller för verifiering av volymer inom hela leveranskedjan ([19]).

— Användning av liknande stämplar/påståenden som avser olika typer av system.

— Befintliga väl underbyggda rapporter om eventuella brister eller problem med det berörda certifierings- eller tredjepartskontrollsystemet i de länder där de relevanta råvarorna eller produkterna har sitt ursprung.

— Befintliga väl underbyggda rapporter om en viss producent eller handlare som använder sig av det berörda certifierings- eller tredjepartskontrollsystemet.

Inom ramen för 3) ”styrningsfunktioner” bör verksamhetsutövare beakta följande:

— Potentiella intressekonflikter.

— Omfattning och resultat av kontroller av bedrägeri och korruption.

— Certifieringens eller tredjepartskontrollsystemets överensstämmelse med internationella eller europeiska standarder (t.ex. relevanta ISO-vägledningar).

— Konsekvenser och sanktioner vid överträdelser samt korrigerande åtgärder, även i fråga om upphävd certifiering till dess att korrigerande åtgärder vidtagits, och även med beaktande av hur snabbt förfarandet är för att återkalla och återinföra tillstånd för utfärdande av certifiering för produkter.

— Införande av bestämmelser om berörda parters engagemang, även för att möjliggöra och främja deltagandet av småbrukare (i förekommande fall) i systemet.

— Information om oberoendet för tredjepartsorganisationer som tillhandahåller relevanta certifierings- eller kontrolltjänster såsom ackrediterade organisationer. Bestyrkanden eller intyganden från systemet, systemanknutna revisorer eller tredjepartsrevisorer som omfattas av systemet för att genomföra processer för tillförlitlighetsgrad bör inte åberopas separat eller anses vara entydiga. Synpunkter från andra berörda parter, däribland deltagare i systemet, fackförbund, arbetstagar- och småföretagarorganisationer, det civila samhället, icke-statliga organisationer samt tredjepartsorganisationer för revision och tillförlitlighetsgrad bör beaktas, om dessa rimligen finns tillgängliga.

b) **Bakgrundsinformation**

Certifierings- och tredjepartskontrollsystem är antingen offentliga eller privata, beroende på deras styrningsmodell, oavsett om de drivs statligt eller inte. De kan vara obligatoriska eller frivilliga, beroende på om de är rättsligt bindande. Privata system används frivilligt av verksamhetsutövaren, medan offentliga system ofta (dock inte nödvändigtvis) är obligatoriska och inrättade av de länder från vilka produkterna kommer. Både offentliga och privata certifierings- och tredjepartskontrollsystem syftar till att erkänna bra miljöstandarder genom certifiering, och därför har många av dem tillfört viktiga bidrag för att öka jordbruksproduktionens hållbarhet i världen.

([19]) Certifiering enligt spårbarhetssystem får användas för att styrka att ingen okänd eller icke tillåten råvara förs in i en leveranskedja. Dessa grundar sig i allmänhet på säkerställande av att endast tillåtna råvaror och produkter tillåts föras in i leveranskedjan vid ”kritiska styrpunkter”, och att en produkt kan spåras till dess föregående handhavare (som också måste vara certifierad enligt spårbarhetssystemet) i stället för tillbaka till ursprungsorten. En produkt som är certifierad enligt spårbarhetssystemet får innehålla en blandning av certifierat och annat tillåtet material från en rad olika källor. En verksamhetsutövare som använder sig av certifiering enligt spårbarhetssystemet bör säkerställa att allt material uppfyller kraven i avskogningsförordningen och att kontrollerna är tillräckliga för att utesluta material som inte uppfyller kraven.

I den konsekvensbedömning som föregick avskogningsförordningen, som bygger på andra relevanta studier, framgick emellertid också ett antal farhågor när det gäller sådana system, bland annat att de har olika nivåer av insyn och olika regler, förfaranden och kvalitetssäkringssystem, samt när det gäller övervakning, offentliggörande och verkställighet. Under årens lopp har det också uttryckts oro över spårbarhetssystemens effektivitet och integritet samt deras sårbarhet för bedrägerier. Avsaknad av oberoende revisioner är dessutom en svaghet i vissa privata system. En särskild studie som beställts av kommissionen om certifierings- och kontrollsystem inom skogsbrukssektorn och sektorn för träbaserade produkter har uppvisat liknande resultat samt pekat på bristande insyn och en risk för ofullständig eller till och med vilseledande information ([20]).

Obligatoriska offentliga kontrollsystem med bindande åtgärder kan omfatta höga standarder, både när det gäller täckningsgrad och genomförande. Det är viktigt att de omfattar alla ekonomiska verksamhetsutövare i ett land (både avseende utsläppande på marknaden och export) för att undvika kryphål och läckage på grund av det kan finnas ekonomiska verksamhetsutövare som inte omfattas av systemet. Dessa kan också säkerställa en bättre integrering av småbrukare genom att tillhandahålla nödvändigt stöd för att överbrygga kostnadsproblemet, som ofta uppfattas som ett stort problem, eftersom stordriftsfördelar missgynnar mikroföretag samt små och medelstora företag när det gäller att erhålla certifiering jämfört med stora verksamhetsutövare.

I fråga om tillförlitlighet och relevans både vad gäller privata och offentliga system bör alla tillämpliga delar av deras standarder vara i linje med avskogningsförordningen (antingen på samma nivå eller ännu högre), särskilt när det gäller definitionen av avskogningsfri, krav på geolokalisering, insyn och produktionens lagenlighet.

I detta sammanhang är det viktigt att notera att inte alla system omfattar standarder och bedömningar som rör en lagenlig produktion av den relevanta råvaran, och det kan därför vara relevant att kontrollera vilka krav på lagenlighet som ingår i systemen, både när det gäller de lagar som de omfattar och de kriterier eller indikatorer som används för att bedöma efterlevnaden. Exempelvis kan systemen skilja sig åt i sina definitioner av vad som ska betraktas som en relevant lag eller vad som är lagenligt i produktionslandet, eller beträffande vilka indikatorer som måste beaktas för att bedöma riskerna för lagstridighet.

Andra faktorer som påverkar de relevanta systemens genomförande, verkställighet och trovärdighet är att det finns interna besluts- och styrningsformer, bland annat direkt delaktiga aktörer i leveranskedjan som ansöker om respektive innehar certifiering eller anskaffar och använder certifierade produkter för att tillgodose kundernas behov.

För att ytterligare underlätta handel och efterlevnad av avskogningsförordningen kommer en databas med certifieringssystem med transparent information om de befintliga systemens omfattning att inrättas, till vilken dels ekonomiska verksamhetsutövare kan hänvisa när de visar tillbörlig aktsamhet i samband med utsläppande och tillhandahållande av produkter på EU-marknaden, dels behöriga myndigheter när de utför relevanta kontroller.

Se kommissionens konsekvensbedömning ([21]), EU:s riktlinjer för bästa praxis för frivilliga certifieringssystem för jordbruksprodukter och livsmedel ([22]) samt resultaten av kommissionens studie om certifierings- och kontrollsystem inom skogsbrukssektorn och sektorn för träbaserade produkter ([23]) för fler relevanta delar av alla former av certifiering och tredjepartskontroll.

11. **JORDBRUKSANVÄNDNING**

1. **Inledning**

Artikel 3 a i avskogningsförordningen förbjuder utsläppande och tillhandahållande på eller export från unionsmarknaden av relevanta råvaror och relevanta produkter som inte är avskogningsfria. I artikel 2.13 a definieras ”avskogningsfria” som relevanta produkter som innehåller, har utfodrats med eller framställts med användning av relevanta råvaror som producerats på mark där ingen avskogning ägt rum efter den 31 december 2020 ([24]). Enligt artikel 2.3 avses med ”avskogning” omvandling av skog till jordbruksanvändning, oberoende av om omvandlingen är orsakad av människan eller inte.

([20]) Europeiska kommissionen, rapport: Study on Certification and Verification Schemes in the Forest Sector and for Wood-based Products (inte översatt till svenska), Europeiska unionens publikationsbyrå, 2021.
([21]) Europeiska kommissionen, SWD(2021) 326 final.
([22]) EUT C 341, 16.12.2010, s. 5.
([23]) Europeiska kommissionen, rapport: Study on Certification and Verification Schemes in the Forest Sector and for Wood-based Products (inte översatt till svenska), Europeiska unionens publikationsbyrå, 2021.
([24]) Den andra delen av ”avskogningsfri” i artikel 2.13 b, där det föreskrivs för relevanta produkter som innehåller eller har producerats med användning av trä att skogen har avverkats utan att orsaka skogsförstörelse, omfattas inte av detta kapitel som specifikt handlar om definitionen av jordbruksanvändning.

I skäl 36 i avskogningsförordningen förklaras att kommissionen bör utarbeta riktlinjer för att klargöra tolkningen av definitionen av ”jordbruksanvändning”, särskilt när det gäller omvandling av skog till mark för andra ändamål än jordbruksanvändning. I skäl 31 i förordningen om restaurering av natur ([25]) hänvisas också till sådana riktlinjer.

De viktigaste målen i detta kapitel är därför följande:

— Att förtydliga definitionen av skog och mätning av de tekniska parametrar som används för att definiera ”skog” enligt avskogningsförordningen när det gäller areal, genomsnittlig höjd och krontäckning, särskilt när träd gränsar till eller överlappar jordbruksarealer (avsnitt 3).

— Att klargöra innebörden av ”uttagen jordbruksareal” och ”jordbruksplanteringar”, i den mening som avses i artikel 2.5 i avskogningsförordningen, särskilt vilka villkor som gäller för att jordbruksareal, t.ex. uttagen areal eller areal som ligger i träda eller används för vissa plantskolor, fortsatt ska räknas som ”jordbruksanvändning” för de ändamål som anges i artikel 2 oavsett markegenskaper, i syfte att förtydliga villkoren för omvandling av skog till jordbruksareal (avsnitten 3 och 4).

— Att ge vägledning angående de omständigheter under vilka arealen, oaktat observerad krontäckning efter den 31 december 2020 (det brytdatum som fastställs i artikel 2.13 i avskogningsförordningen), bör betraktas som ”jordbruksanvändning” (avsnitt 4).

— Att klargöra situationer där en areal som faller inom ramen för definitionen av ”skog” inte bör anses vara omvandlad till ”jordbruksanvändning”, utan till annan markanvändning, i synnerhet

  — annan markanvändning för att förebygga, minimera, begränsa eller vända negativ inverkan på den biologiska mångfalden av att invasiva främmande arter förs in och sprids, eller

  — kulturformade livsmiljöer som i stor utsträckning förvaltas (t.ex. genom bevarande bete) i enlighet med kraven i en plan för bevarande eller återställande som genomför skyldigheter enligt internationella konventioner om skydd och återställande av natur och biologisk mångfald, eller

  — användning för förebyggande av skogsbränder eller utbyggnad av förnybar energi (avsnitten 2 och 4 a).

— Att tillhandahålla en tolkning av jordbruksanvändning enligt avskogningsförordningen, med beaktande av definitioner som fastställs i tillämplig EU-lagstiftning och förklarande anmärkningar som överenskommits på internationell nivå (avsnitten 4, 4 c och 4 d).

— Att klargöra den kombinerade och samverkande användning av areal med krontäckning som faller inom ramen för definitionerna i avskogningsförordningen, såsom agroforestrysystem, silvopastorala system och agrosilvopastorala system (avsnitt 4 d).

— Att klargöra olika typer av markanvändning inom samma område samt användning av registerkartor och fastighetsregister (avsnitt 5).

2. **Förtydligande av omvandling av skog till mark för andra ändamål än jordbruksanvändning**

Tillämplig lagstiftning:

Avskogningsförordningen – skäl 36, artikel 2.3, 2.5 och 2.13 – Definitioner; artikel 3 a – Förbud

Enligt artikel 2.3 i avskogningsförordningen avses med ”avskogning” omvandling av skog till jordbruksanvändning, vilket bör uppfattas som en förändrad markanvändning från ”skog” enligt definitionen i artikel 2.4 i avskogningsförordningen (som diskuteras utförligt i avsnitt 3) till ”jordbruksanvändning” enligt definitionen i artikel 2.5 i avskogningsförordningen (som diskuteras utförligt i avsnitten 4, 4 c och 4 d). I detta avseende är det irrelevant i vilken utsträckning omvandlingen till jordbruksanvändning sker, och denna omvandling medför att en råvara som omfattas av avskogningsförordningen och som produceras på sådan mark inte uppfyller kraven i fall där avskogningen ägde rum efter den 31 december 2020.

Klassificeringen av ett område som ”avskogat” grundar sig på det objektiva kriteriet huruvida skogen har omvandlats för en specifik användning och ett särskilt ändamål, vilket är oberoende av den lagligt registrerade användningen och de geografiska gränserna för markområdet liksom av frågan om vem eller vad som ligger till grund för avskogningen.

([25]) EUT L, 2024/1991, 29.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj.

Vid tillämpning av skogsförordningen innebär omvandling av skog till annan markanvändning än sådan som omfattas av definitionen av ”jordbruksanvändning” att omvandlingen inte faller inom ramen för definitionen av ”avskogning” (se utförlig information om ”jordbruksanvändning” i avsnitt 4). Detta inbegriper omvandling av skog till områden för stadsinfrastruktur, såsom kraftledningar, vägar, städer och bosättningar, för industrianläggningar utanför jordbruket eller för utbyggnad av förnybar energi.

Omvandling av skogsmark omfattas inte heller av avskogningsförordningens definition av ”avskogning” om det primära syftet med omvandlingen och den efterföljande markanvändningen inte är jordbruksanvändning, utan t.ex. utbyggnad av förnybar energi, industriell användning, återställande av biologisk mångfald, förebyggande av skogsbränder, djurskydd under extrema klimatförhållanden eller hantering av invasiva främmande arter. Kompletterande jordbruksverksamhet får äga rum om det är nödvändigt för att ge stöd åt det primära syftet med omvandlingen och markanvändningen efter omvandlingen (se avsnitt 4 a) eller om jordbruksverksamheten inte förändrar det faktum att den övervägande delen används som skog (se avsnitt 4 b).

Ansvaret för att bestämmelserna efterlevs ligger hos medlemsstaterna. När dessa riktlinjer tillämpas på enskilda fall bör medlemsstaterna säkerställa att vederbörlig hänsyn tas till de särskilda omständigheterna i varje enskilt fall, varvid även bestämmelserna i fördraget ska beaktas. I fall där verksamheten är försumbar, med hänsyn till alla förekommande omständigheter, bör proportionalitetsprincipen respekteras.

3. **Definition av ”skog”**

Tillämplig lagstiftning:

Avskogningsförordningen – Artikel 2.4 – Definitioner

Enligt artikel 2.4 i avskogningsförordningen betraktas ett område som ”skog” om följande egenskaper föreligger:

— **Markområdet omfattar mer än 0,5 hektar** – detta innebär att den trädareal som beskrivs genom krontakets omkrets uppgår till 0,5 hektar eller mer.

— **Träd som är högre än fem meter** – detta innebär att trädens överkant når upp till en genomsnittlig höjd på fem meter eller mer.

— **Ett krontak som täcker mer än 10 % av ytan** – detta innebär att den andel som krontaket täcker för de träd som utgör trädbeståndet utgör mer än 10 % av det område som upptas av trädståndet.

— **Med träd som kan uppnå dessa tröskelvärden på platsen** – detta avser områden med unga träd som ännu inte har fått men som förväntas få ett krontak som täcker 10 % och en trädhöjd på fem meter. Det omfattar särskilt områden som är tillfälliga impediment på grund av kalhuggning som del av skogsbruksmetoder eller naturkatastrofer och som förväntas föryngras.

— **Utom mark som övervägande används i jordbruk eller som urban mark** – detta innebär att skogen fastställs både av förekomsten av träd och avsaknaden av annan övervägande markanvändning (se nedan och även avsnitt 4).

Egenskaperna beträffande markområdets yta, den genomsnittliga höjden och krontäckningen måste föreligga eller samtidigt kunna nå upp till dessa tröskelvärden på platsen.

Inom ramen för avskogningsförordningen bör ”**urban markanvändning**” anses vara övervägande till exempel när det gäller parker och trädgårdar i stadsområden, oavsett om tröskelvärdena för definition som skog uppnås eller inte. Mer information om övervägande ”**jordbruksanvändning**” finns i avsnitt 4.

Förutsatt att egenskaperna i definitionen är uppfyllda omfattar ”skog”, dock utan att vara begränsat till, följande:

— Områden som omges av skog eller som är strikt förbundna med skog och som används för skogsbruk, såsom skogsvägar, brandhinder och andra små öppna områden, såvida de inte är inrättade inom en egen enskild fastighet.

— Jordbruksmark som i allmänhet varit nedlagd i mer än tio år, vars förnyelse av träd uppfyller kriterierna för ”skog” (detta bör beaktas i samband med uttagen jordbruksareal och mark i tillfällig träda i avsnitt 4).

— Mangrover i tidvattenområden, oavsett om området klassificeras som markområde eller inte.

— Plantskolor för skogsarter som odlas inom skogsområdet för att tillgodose skogsägarnas egna behov.

— Områden utanför lagligt fastställd skogsmark som uppfyller kriterierna för definitionen av ”skog”.

Definitionen av ”skog” utesluter trädbestånd inom system för jordbruksproduktion. Mer information finns i avsnitten 4 c och 4 d.

4. **Definition av ”jordbruksanvändning” och undantag**

Tillämplig lagstiftning:

Avskogningsförordningen – artikel 2.5 – Definitioner

Enligt artikel 2.5 i avskogningsförordningen anses ett område falla inom ramen för ”jordbruksanvändning”, om marken används för jordbruksändamål.

a) *Förtydligande av jordbruksändamål*

Enligt artikel 2.5 används marken för jordbruksändamål (bland annat) i följande fall:

— Jordbruksplanteringar enligt definitionen i artikel 2.6 i avskogningsförordningen. En mer utförlig vägledning om ”jordbruksplanteringar” finns i avsnitt 4 c.

— Uttagen jordbruksareal – denna kategori bör beaktas i kombination med ”mark i tillfällig träda”, som diskuteras nedan i detta avsnitt.

— Uppfödning av boskap – detta omfattar områden med tillfälliga eller permanenta betesmarker och jordbruksbyggnader för djuruppfödning och djurhållning.

Det bör noteras att kategorierna ”jordbruksplanteringar”, ”uttagen jordbruksarealer” och mark ”för uppfödning av boskap” är en icke uttömmande uppräkning av exempel på ”jordbruksanvändning”.

Vid tillämpning av avskogningsförordningen bör mark som används för jordbruksändamål uppfattas omfatta följande kategorier av markanvändning:

— Mark med tillfälliga grödor, vilket avser all mark som används för grödor som vanligtvis odlas under en cykel på mindre än ett år, inklusive fleråriga tillfälliga grödor.

— Mark som utgör tillfälliga ängar och betesmarker, vilket avser mark som odlas med örtartade fodergrödor eller gräs för bete under en period på mindre än fem år i rad.

— Uttagen jordbruksareal eller mark i tillfällig träda, vilket avser jordbruksmark med förlängd vila före rekultivering, användning som betesmark eller användning för annan jordbruksverksamhet. Detta kan vara en del av jordbruksföretagens system för växelbruk eller bero på legitima skäl eller exceptionella omständigheter, såsom väpnade konflikter, översvämningsskador, vattenbrist eller brist på insatsvaror, inbegripet ekonomiska, sociala (sjukdom, arvsproblematik) eller rättsliga skäl (rättstvister osv.). Anm. Uttagen jordbruksareal eller bestående träda bör fortsätta att betraktas som ”jordbruksanvändning” i allmänhet under [tio] år. Marken kan också betraktas som ”jordbruksanvändning” längre än denna period, om det kan påvisas att jordbruksverksamheten inte kunnat återupptas på grund av något av ovannämnda skäl. Det angivna skälet måste omfatta hela den period då marken tagits ur bruk eller varit tillfälligt i träda. Om detta påvisas bör marken fortsätta att betraktas som jordbruksanvändning, såvida den inte officiellt betecknas som skog enligt nationell lagstiftning.

— Mark med fleråriga grödor, vilket avser mark där grödor odlas på lång sikt och inte behöver återplanteras på flera år, vanligtvis fem år eller mer. Mark med fleråriga grödor omfattar också mark som används för odling av fleråriga grödor som står under skydd, vilket beskrivs i avsnitt 4 b.

— Mark som utgör permanenta ängar och betesmarker, vilket avser mark som använts under minst fem år i rad för betesdjur eller för att odla fodergrödor, genom odling eller på naturligt sätt.

— Mark för jordbruksbyggnader och gårdar, vilket avser mark som hyser jordbruksbyggnader i drift (skjul, lador, källare och silor), byggnader för animalieproduktion (stall, ladugårdar, fårstall och hönsgårdar) samt gårdar.

— Om det genom tillräckligt entydig bevisning kan påvisas att både i) ett markområde utgjorde ”jordbruksanvändning” enligt beskrivningen ovan före den 31 december 2020 och ii) en producent har beslutat att plantera skog med kort omloppstid eller att viga marken åt tillfällig beskogning före eller efter det datumet och marken inte omfattas av en skogsförvaltningsplan eller lagstiftning som kräver skogsförvaltning eller skydd av skog på markområdet, anses detta markområde fortsatt stå under jordbruksanvändning vid tillämpning av avskogningsförordningen och producenten får fortsätta sin jordbruksverksamhet på markområdet.

— Ovannämnda kategorier av markanvändning för jordbruksändamål kan också omfatta ytor som upptas av landskapselement som uppmuntras på grund av biologisk mångfald eller miljöskäl.

Återställande, hantering av invasiva arter, förebyggande av skogsbränder, djurskydd och utbyggnad av förnybar energi

Mark som har genomgått omvandling för ett eller flera av de primära syften som anges nedan ska **inte** anses ha omvandlats till jordbruksanvändning om omvandlingen har gjorts för att

— förebygga, minimera, begränsa eller vända negativ inverkan på den biologiska mångfalden av att invasiva främmande arter förs in och sprids, om detta begränsas till vad som är absolut nödvändigt och underbyggs av förebyggande planer, förvaltningsplaner eller officiella mandat, eller

— förebygga eller minimera och begränsa risken för skogsbränder, om detta begränsas till vad som är absolut nödvändigt och underbyggs av brandförebyggande planer, skogsförvaltningsplaner eller officiella mandat, eller

— säkerställa efterlevnaden av djurskyddslagstiftning när det är nödvändigt att uppföra strukturer (permanenta och icke-permanenta) för att inhysa djur, i syfte att säkerställa djurens välbefinnande när detta är begränsat till det minsta nödvändiga område som krävs för uppförandet, och när denna verksamhet inte påverkar de omgivande områdenas kategorisering som skog, eller

— säkerställa återställande och efterföljande bevarande och förvaltning av ekosystem av stort värde för den biologiska mångfalden (t.ex. vissa typer av hedmark, våtmark eller gräsmark) om så krävs enligt en bevarande- eller återställandeplan (t.ex. en förvaltningsplan för ett skyddat område eller en nationell eller regional plan för återställande av natur) för genomförande av skyldigheter som härrör från globala multilaterala avtal om skydd och återställande av natur och biologisk mångfald, såsom konventionen om biologisk mångfald och det globala Kunming–Montreal-ramverket för biologisk mångfald, eller

— bygga ut förnybar energi (t.ex. genom att anlägga vindkraftparker eller solceller),

även om kompletterande jordbruksverksamhet kan äga rum när detta är nödvändigt för att stödja det primära syftet med omvandlingen och markanvändningen efter omvandlingen.

b) *Förtydligande av den övervägande markanvändningen*

Enligt artikel 2.4 faller markområdet inte inom ramen för definitionen av ”skog” om det övervägande används i jordbruk.

Vid tillämpning av avskogningsförordningen, med avseende på de undantag som avses i definitionen av ”skog” i artikel 2.4, bör ”**jordbruksanvändning**” anses vara övervägande i följande icke uttömmande fall:

— Säsongsbete (t.ex. sommarbete) eller tillfälligt silvopastoralt bete i trädbetäckta områden som inte tillhör kategorin primärskog (t.ex. på kulturformade betesmarker eller på naturliga betesmarker med förändrad krontäckning).

— Om klimatförhållandena (t.ex. tillfälligt snötäcke) medför att silvopastorala metoder eller agroforestrysystem begränsas till en viss period av året kan de anses utgöra övervägande användning.

— Inrättande av skyddsgrupper av träd för olika miljöändamål eller för den biologiska mångfaldens skull på ett område som övervägande används i jordbruk (t.ex. betesmark), även om området når tröskelvärdena i definitionen av ”skog”.

Dessa fall skiljer sig från kompletterande jordbruksverksamhet i samband med omvandling som syftar till att återställa eller hantera invasiva främmande arter, som inte omfattas av ”jordbruksanvändning”, se ovan.

Vid tillämpning av avskogningsförordningen bör ”**jordbruksanvändning**” däremot **inte** anses vara **övervägande** exempelvis vid småskalig produktion av sidoprodukter (t.ex. kaffe) eller vid ibland omfattande, ibland småskaligt bete i skog, så länge produktionen och därmed sammanhängande verksamhet inte har någon skadlig inverkan på skogens livsmiljö.

c) *Definition av ”jordbruksplantering”*

Tillämplig lagstiftning:

Avskogningsförordningen – Artikel 2.6 – Definitioner

”Jordbruksplanteringar” ingår i definitionen av ”jordbruksanvändning” i artikel 2.5 i avskogningsförordningen.

Definitionen av ”jordbruksplantering” i artikel 2.6 i avskogningsförordningen avser för det första ”mark med trädbestånd i jordbruksproduktionssystem, t.ex. fruktodlingar, oljepalmplantager, olivlundar”, vilket hänvisar till åkermark, inklusive med permanenta grödor enligt beskrivningen i avsnitt 4.

För det andra avser definitionen ”skogsjordbrukssystem där grödor odlas under trädskärm”, vilket förklaras i avsnitt 4 d och måste läsas tillsammans med undantaget där den övervägande markanvändningen inte förändras. I artikel 2.6 i avskogningsförordningen klargörs vidare att alla planteringar för andra relevanta råvaror än trä omfattas av begreppet ”jordbruksplantering”, varför dessa planteringar omfattas av definitionen av ”jordbruksanvändning”.

För det tredje fastställs i artikel 2.6 i avskogningsförordningen att jordbruksplanteringar inte omfattas av definitionen av ”skog”. Detta innebär att arealer som uppfyller kriterierna för jordbruksplantering inte omfattas av definitionen av skog, även om de inbegriper träd som exempelvis gummi eller oljepalm.

d) *Förtydligande av ”skogsjordbrukssystem”*

Tillämplig lagstiftning:

Avskogningsförordningen – Skäl 37; Artikel 2.6 – Definitioner

Enligt FAO:s dokument ([26]) är ”skogsjordbruk” ett kollektivt begrepp för markanvändningssystem och tekniker där vedartade fleråriga växter (träd, buskar, palmer, bambu-arter osv.) avsiktligt används inom samma markförvaltningsenhet som jordbruksgrödor och/eller djur, i någon form av rumsligt arrangemang eller tidssekvens. Inom skogsjordbrukssystem finns det både ekologisk och ekonomisk interaktion mellan de olika komponenterna. Det finns två grundläggande skogsjordbrukssystem: simultana och sekventiella. Simultana system har träd och grödor eller djur som växer tillsammans på samma mark, medan grödor och träd i sekventiella system turas om att uppta större delen av samma utrymme, vilket minimerar deras konkurrens.

([26]) FAO 2003. *Multilingual Thesaurus on Land Tenure*. Kapitel 7: ”Land in an agricultural, pastoral and forestry context”.

Skogsjordbruk kan också hänvisa till särskilda skogsbruksmetoder som kompletterar jordbruksverksamhet, t.ex. genom att förbättra markens bördighet, minska jorderosionen, förbättra förvaltningen av avrinningsområden eller tillhandahålla skugga och livsmedel för boskap ([27]).

I skäl 37 erinras om att skogsjordbrukssystem enligt FAO:s definitioner inte betraktas som skogar, utan som jordbruksanvändning och att de inbegriper olika situationer, till exempel situationer där grödor odlas under krontäcke, samt agroforestrysystem, silvopastorala system och agrosilvopastorala system.

Eftersom definitionen av ”skog” i artikel 2.4 i avskogningsförordningen utesluter mark som till övervägande delen utgör ”jordbruksanvändning”, innebär detta att om ett markområde övervägande används inom ramen för ”skogsjordbrukssystem” för de ändamål som anges i skäl 37 kan det inte betraktas som ”skog”. I detta fall och vid tillämpning av avskogningsförordningen måste denna mark anses utgöra ”jordbruksanvändning”. Se avsnitt 2 beträffande kompletterande jordbruksverksamhet, inbegripet skogsjordbruksverksamhet i samband med återställande.

5. Förtydligande av markanvändning vid flera typer av markanvändning i samma område och användning av fastighetsregister och registerkartor

Om ett markområde inbegriper både ett område som faller inom ramen för definitionen av ”skog” och ett område som utgör ”jordbruksanvändning” ska de båda områdena beaktas separat. Det område som uppfyller kriterierna för definitionen av skog omfattas av avskogningsförordningen, medan det område som uppfyller kriterierna för jordbruksanvändning inte omfattas av avskogningsförordningen i fråga om omvandling.

Det är irrelevant huruvida den del av markområdet som används i jordbruk är större än den del av markområdet som betraktas som skog enligt definitionen. Exempelvis innebär detta att om en fastighet på tio hektar har en areal på två hektar som kan betraktas som skogsareal enligt objektiva kriterier och en areal på åtta hektar som odlas genom jordbruksanvändning, då klassificeras två hektar av skogen som skog, även om denna areal bara utgör 20 % av den totala fastigheten.

Vid bedömning av om ett visst markområde utgör skog bör de faktiska skogsegenskaperna ha företräde framför beteckningen i fastighetsregister och registerkartor. För att påvisa tidigare jordbruksanvändning kan fastighetsregister och registerkartor utgöra ytterligare element som kompletterar satellitdata. Vidare kan skogsförvaltningsplaner och register över fastställda skogsområden vara användbara för att avgöra om området utgör skog utan nuvarande trädskärm, särskilt om området tillfälligt är impediment utan trädskärm på grund av skogsbruksmetoder, naturkatastrofer eller tidiga år av beskogning. Det EU-observatorium ([28]) som kommissionen tillhandahåller är ett fritt användbart verktyg för alla intressenter för att fastställa den globala skogsarealen under 2020. Observatoriet är emellertid varken exklusivt eller obligatoriskt och har inget rättsligt värde. Offentliga och privata intressenter kan använda alla kartor eller andra uppgifter som de anser lämpliga för att visa tillbörlig aktsamhet eller utföra kontroller.

([27]) *FAO World Programme For The Census Of Agriculture 2020*, vol. 1, s. 120, punkterna 8.12.12 och 8.12.13.

([28]) EU-observatoriet för avskogning och skogsförstörelse: https://forest-observatory.ec.europa.eu/forest/gfc2020.